

ప్రకృతి

సచిత్ర సహజ ప్రైవేట్ పబ్లికేషన్స్ పత్రిక

విషయ సూచిక

జనవరి

1944

సంవత్సర చందా

రూ 3-0-0

బెజవాడ

బరువు ఆరోగ్య చిహ్నమా?	1
కర్కట ప్రణామము	4
మొండి గనేరియా కుదిరినది.	5
మాతృమూర్తి	7
ప్రకృతి వైద్య ప్రశంస	17
ప్రకృతి	18
మనూచి	19
ప్రకృతి పురుషు - తక్కువ అర్హులతో	20
రోగవృత్తాంతములు - జాబులు	21
ప్రకృతి పత్రికా ప్రశంస - సందేశము	
ఆశీర్వాదములు	27
నా సందేశము	29
ప్రకృతి ప్రశంస	31
ప్రకృతి ఉద్యమము - నా సందేశము	31

ప్రకృతిచికిత్సా గ్రంథములు

•••••

దురభ్యాసఖండములు

టీనహింస	0 4 0
అనుభవానందము	0 12 0
మహారోగము	0 8 0
పొగచుట్ట - ముక్కు-బొడుం	4 0
పొగచుట్టవలని ప్రమాదములు	1 0
కలుముంత - సారాపీపా	4 0
జ్వరవైద్య మొకయూహశాస్త్రము	4 0
టీకాలు వేయరాదు, యెందుకొ?	2 0
టీకాలననేమి? డాక్టరలభిప్రాయము	2 0
టీకాల ఖండన	1 0
పొగాకు ప్రమాదములు	0 0 6

ఆరోగ్యవిషయక గ్రంథములు

స్వాభావికచికిత్సానియమములు	0 5 0
ఆరోగ్యదర్శము	0 8 0
ప్రకృతిచికిత్సాఉపన్యాసములు	
2 భాగములు, ఒక్కొక్కటి	5 0
బాలశీఘ్రము	3 0
శిశుమాతల కొక సందేశము	4 0
ఆరోగ్యము - కామేచ్ఛ	3 0
నీర్ఘాయువు	1 0
గుఱుపునవము	1 0
*ఆరోగ్యతత్వము	0 0

వివిధచికిత్సాగ్రంథములు

పురుటలు	0 1 0
*ప్రకృతి ఆరోగ్య శైవ్యము	1 4 0
*ప్రకృతి గృహవైద్యం	2 8 0
*దీర్ఘరోగచికిత్సాసారము	1 8 0
ప్రకృతి చికిత్సాగ్రంథము	
1. భాగము	8 0
2. భాగము	4 0
3. భాగము	8 0
4. భాగము	6 0
5. భాగము	6 0
6. భాగము	6 0
7. భాగము	6 0
ఉపవాసచికిత్స	0 0
జన్మచికిత్స	0 10 0

జల

జల

ఘృతచికిత్స	0 8 0
బంబీరచికిత్స	0 3 0
యోగచికిత్స	0 6 0
సంవాహనచికిత్స	0 6 0
క్రమైక్యశనచికిత్స	0 5 0
వైదికచికిత్సాపద్ధతి	0 5 0
జాగరణ చికిత్స	0 1 0
నిశ్చాస్త్ర శరీరపరిశోధన	0 4 0
వైద్యవిప్లవము	0 8 0
త్రివేషములు	0 6 0
నీర్ఘాయువు	0 1 0
ప్రకృతిచికిత్స	0 2 6
వివిధాధిభాగము	0 2 6

వివిధవ్యాధులకు చికిత్సాగ్రంథములు

క్షయ	0 12 0
శుక్లవర్ణము	0 12 0
చలిశ్చర్మము	0 4 0
హిస్టేరియా (మూర్ఛ)	1 0
బాలైంతరోగము	4 0
గుఱుమేహము	4 0
మలబద్ధము	4 0

వేదాంతము, శ్రేతరములు

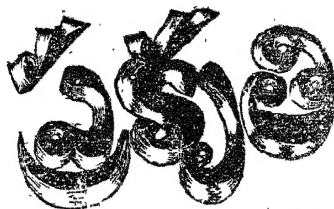
మహాయోగము	0 12 0
నిర్విచారతీవనము	0 12 0
యుక్తిప్రకాశము	0 8 0
రామకీర్తిస్వామివేదాంతోపన్యాసములు	
1. భాగము	8 0
2. భాగము	8 0
ధివర్ణితాసారము	6 0

ప్రకృతి వైద్యకటి సంపుటములు

ప్రకృతి 4,5,6,7,11 సంపుటములు	జల 18 0
ఒక్కొక్కటి	
ప్రకృతి 12,13,14,15 సంపుటములు	జల 3 0 0
ఒక్కొక్కటి	
ప్రకృతి 16వ సంపుటము	జల 1 4 0
17,18,19,20,21,22,23 సంపుటములు	జల 3 0 0

చిరునామా: ప్రకృతికార్యాలయట్రిస్టు, బెజవాడ.

సంవత్సర చందా

రు 3-0-0

41

న హ జ్ఞాన ద్భ న చి త్త మా స వ త్రి క

సంపుటము 26

బెజవా

సంచిక 1

జనవరి నెల, 1944

బరువు ఆరోగ్య చిహ్నమా?

కొ డా లి అ చ్యు త రా వు.
(ప్రొక్య త వా ది)

బరువు ఆరోగ్య చిహ్నమను దురూహ మనలో చాలమందికి కలదు. ఒకమనుష్యునియొక్క బరువు తగ్గినదని వినినప్పుడు మనము వాని ఆరోగ్యము తగ్గినదని తలచెదము. అట్లే యొక మానవునియొక్క తూకము పెరిగిన దని వినినప్పుడు వాని ఆరోగ్యము బాగుపడిన దని చెప్పుదుము. అవి యధరహితమైన మాటలంటాను నేను. బరువు జీవితవద్దతుల మీద నాధారపడియుండును. ప్రకృతికి సంబంధించినది, తేలికగా, కులాసాగా, యుండుటయే ఆరోగ్యలక్షణము. అంతేకాని తూకము మాత్రము ఆరోగ్యలక్షణముకాదు.

తేలిక అంటే తక్కువ బరువని మాత్రము కాదు. తేలికగా యుండుట, అంటే, తక్కువగాని ఎక్కువగాని బరువు కావచ్చు. తేలికగా నుండుట యనునది మనకు సంబంధించినది. అది కాటామీద తూకము వేయుట మాత్రము కాదు. తేలికయునునది కులాసానుబట్టి తెలిసికొనవలయును.

దేహపదార్థముయొక్క ప్రతిభౌస్సను కూడా మనమే మోయవలెను. బరువునంతను మనము సునాయాసముగ మోయకల్గినచో మనము ఆరోగ్యముగా నున్నామని చెప్పవచ్చును. ఎక్కువ బరువుకల్గిన వారిని మనము ఆరోగ్యవంతులని తలచెదము. కాని వారు రోగమునకు గురియైనపుడు అకాలముగా మరణించుట తటస్థించును. ఈజాతికి చెందిన మనుష్యులను నేను నా అనుభవములో చూచితిని. వారు బయటకు దృఢకాయులుగా కనపడెడివారు. కాని వారి దేహము లోపలి భాగమంతయు రోగపదార్థముతో నిండియుండును. అసలుటవంటి వారు చనిపోవుటకు చికిత్సాలోపమే. వారు పవసించుటకు తగిన యవకాశ మివ్వరు. అవసరమునకు మించిన బరువుండుటయే రోగమునకు కారణమని తెలియవలెను. సత్యమేమంటే, తేలికగా నున్న మనుష్యుడు రోగము వచ్చినపుడు బ్రతికి బయటపడతాడు. ఎక్కువ బరువుగా నున్న

వాడుమాత్రం మట్లుకాదు. వ్యతిరేకముగా నుండును.

జ్వరము వచ్చుటకు పూర్వము బరువు ఎక్కువగా నుండును. ప్రకృతి అవసరమునకు మించిన బరువును బహుకొనదు. కనుకనే ఆమె జ్వరమును శిక్షగా విధించును. ఎక్కువ బరువును తగ్గించుటకొరకే జ్వరము వచ్చును. ఆరోగ్యమునకు భంగము లేకుండ యుండవలెనన్న, అవసరమునకు మించిన బరువును పెంచుకొనరాదు.

మందువైద్యులు వయస్సును బట్టి, ఎత్తునుబట్టి, బరువునుబట్టి ప్రమాణమైన పట్టికలను నిర్ణయించిరి. ఈబరువుల పట్టికలన్నియు తప్పని డాక్టరు లియోనార్డు విలియమ్స్ జీవితభీమా నందర్శములో ఋజువుచేసినాడు. అతడు తక్కువ బరువు కలవారిలోకన్న, నెక్కువ బరువుకలవారిలోనే యెక్కువ మరణములున్నవని చూపించినాడు.

మందువైద్య శాస్త్ర మను ప్రపంచములో నరుడుగ నెవరైన నొక చేకకంతములో, తనసోదరులుచేయు తప్పిదములను లోకమునకు చాటుచున్నారు. కాని యతని ప్రచార మరణ్య రోదనముగచున్నది. మిగిలిన సోదరులు బధిరులు. అందుచేతనే శాస్త్రము వెనుకటి వలెనే తప్పులు చేయుచు, వక్రమార్గమున ప్రయాణము చేయును. ఆమందునందు శాస్త్రజ్ఞులకు సత్యమునకన్న మూఢనమ్మికయే యెక్కువ. ఎందుచేతనంటే, అతడు ఆచారదేవతకు దాస్యముచేయుట కలవడియుండును.

ఒక మంచుపత్రిక (Medical magazine) లో ఒక వ్యాసమును చూచితిని. దానిలో యిట్లున్నది. “తిండిపోతులకన్న మితముగా భుజించి ఒక్కవల్పుగా నున్నవారిలోనే రోగ

నిరోధకశక్తి ఎక్కువగా నుండును. కనుకనే మితముగ భుజించువారు అంటువ్యాధులకు గురికారు”. దానికి కారణమిది. మితముగా భుజించువారిలో సమృద్ధియైన ధాతుశక్తి వుండును ఆధాతుశక్తి వలన విషజీవులు మారణమగును. తిండి పోతులలో అవసరమున కుపయోగపడు ధాతుశక్తి తక్కువగా నుండును. ఎందువలననంటే వారికున్న ధాతుశక్తి సంతయు నెక్కువ స్వీకరణ (Assimilation) లో నుపయోగించెదరు. నూత్నుజీవి సిద్ధాంతమును రూపుమాపుట కిదియే తగిన ప్రాకృతచికిత్సా సిద్ధాంతము. “నిరోధము” అను మాట కనలుమా శాస్త్రములో తావులేదు. ధాతుశక్తి శరీరముయొక్క బరువుమీద. వాధారపడి యుండదు. నరియైన శారీరకబరువు మందు వైద్యులిచ్చిన పట్టికలలోని ప్రమాణమైన బరువునకన్న చాల తక్కువగా నుండును. వారిచ్చిన పట్టికలలోని ప్రమాణమైన బరువునకన్న, యిరువది పాములు తగ్గించుకొని పోల్చుకొనిన యెడల ఆది ప్రమాణమైన బరువని డాక్టరు విలియమ్స్ చెప్పుచున్నాడు. ఈ విషయమును విపులముగా తెలియజేయుట కొక్కని చరిత్ర నుదాహరించు చున్నాను. అతడెక్కువగా పొగపీల్చెడివాడు. తక్కువ తముగ దగ్గునచ్చెడిది. ఆ దగ్గు తయవ్యాధిగ మారవచ్చునని కొందరు నలవోయిచ్చిరి. భయపడి బెజవాడవచ్చి ఒక సుప్రసిద్ధమందు వైద్యునివద్ద మందులను సేవించినాడు. చికిత్సా కాలమంతయు ఎక్కువ మాంసకృతులు కలిగిన కోడిగుడ్డు, మాంసము, పాలు అతని యాహారము. అవి బలవర్ధకములని వారి యుద్దేశ్యము. తూకములో అతడు 120 పౌండు మంచి 150 ఎరకు పెరిగినాడు. దగ్గుమాత్రము తగ్గు

లేదు. ఎలాతగ్గుతుంది? పాపము బలవర్ధ కాహారము దగ్గుయొక్క పోషణ కుపయోగపడినది. ధాతుశక్తి యింకను క్షీణించినది. ఇట్లారు నెలలు గడచినవి. ఆ పేరుపొందిన డాక్టరు గారు నివారణకాదని చెప్పచు మడనపల్లి వెళ్ళమని నలహించుచున్నాడు. “నేను అసమర్థుడనునామందులసమర్థములు. దయామయురాలగు ప్రకృతిని ఆశ్రయించండి” అని యర్థము. అప్పటికతనికి మందులవల్ల ఊపిరితిత్తులు బాగుగ తూట్లుపడినవి. తరువాత చరిత్ర మన కప్పిస్తుత్తము, అనవసరము. ఇంతదూరమెందుకు వ్రాసితివంటే, ధాతుశక్తి బరువుమీద ఆధారపడి యుండదనియు, ఎక్కువ బరువు ఆరోగ్యలక్షణము కాదనియు ఋజువు పరచుటకు. అతనికి బరువు పెరిగినకొలది ఆరోగ్యము క్షీణించినది. ధాతుశక్తి క్షయమైనది. రోగము నివారణకాలేదు. ఘమారు 1500 రూపాయలు వ్యయపడినాడు. ఇంతడబ్బు ఖర్చుపెట్టి మందులుతీసి సంపాదించుకొన్నాడు, పాపము, క్షయవ్యాధిని. మందువైద్యమని పిలువబడే అశాస్త్రీయమైన చికిత్సా విధానమునకు నా జోహారు. బూజుపట్టిన వైద్య శాస్త్రములో సంస్కరణ జరుగవచ్చునని యూహించుటకు కూడా వలనుపడకున్నది. ఇది కడుంగడు శోచనీయమైన విషయము.

దేహము లోని నూత్నాత్మి నూత్నమైన సంపూర్ణ భాగమునకు కణమని (Cell) పేరు. దీనినే కుటికయని కూడా పిలిచెదరు. దేహమంతయు కొన్నికొట్ల కణముల సమూహము. దేహమంతయు కలసి యే పనిచేయుచుండునో ఒక కణముకూడా అదే పనిని చేయుచుండును. కణము నొక నూత్న దేహమని చెప్పవచ్చును.

కొన్ని కణములు కలసి యొక ధాతువగును. (Tissue) ఆరోగ్యమునకు సంబంధించిన బరువు ఉపయోగమైన ధాతువు (serviceable tissue) మీద ఆధారపడి యుండును. ప్రతి రకపు ధాతువులను కొంత భాగము మాత్రమే దేహవ్యాపారమునకు కావలెను. ఆ కనీసపు బరువు చేకూరినప్పుడు ధాతుశక్తి సమృద్ధిగా నుండును. మన కప్పుడు దేహమంతయు తేలికగా, కలాసాగా నుండుట తెలియును. శాస్త్రము, వైద్యశాస్త్రము కాదు - భౌతిక శాస్త్రము (Physical science). మనలను తప్పదారి పట్టించు కాటాయంత్రమునకన్న, సమృద్ధిగానున్న ధాతుశక్తిని కొలుచుటకు యేదైన ఒక యంత్రమును కనిపెట్టిన మిక్కిలి ఉపయోగముగ నుండును.

భోజనమునకు సంబంధించిన యలవాట్లను (Eating habits) గూర్చి మనము జాగ్రత్త తీసుకొన్నచో, ప్రకృతి మనతూకమును గూర్చి తగిన శ్రద్ధతీసికొనును. దేహవ్యాపారమునకు ఎంతబరు వవసరమో ప్రకృతికి తెలియును. ఆవిషయము యింకను వైద్యవరులకు తెలియదు. వారు వైద్యవరులుగా నున్నంత కాలము ఆవిషయము వారికి తెలియదు కూడాను.

ఒకరిమీద ఆధారపడియుండక ప్రతివారు న్యయముగా ప్రయోగముచేసికొని, ఫలితములను జాగ్రత్తగా తెలిసికొనవలెను. ప్రకృత వైద్యుల మీదనైనను ఆధారపడియుండుట తప్పు. ఎవరికి వారే వైద్యులు కావాలి. ప్రాకృత వైద్యమును వృత్తిగా కాకుండ, గృహవైద్యము (Domestic medicine) గా సభ్యునించవలెను.

'All dependence on others is misery. Dependence on self is

కర్కట ప్రణము

మా బాపగారైన పిన్నరాజు మారాజు గారికి ఎడమవైపు చెవికి దిగువున దవడ క్రింద గవడలాగున వాచి బాధపెట్టి గుటక వేయటకు కష్టముగా ఉండి ఆహారము తినుటకు వీలులేకపోయినది. అప్పుడు ఆయుర్వేద వైద్యులు పాలాస్త్రీవగైరా పట్టిలువేస్తూ బావ వగైరా ఆహారములు ఇస్తూండగా, కొంచెము దవడ గుటక వేయటకు స్వాధీనముగా ఉండేది. ఇట్లా 2 సార్లు తగ్గుట హెచ్చుట కలదు. తరువాత మళ్ళా 2 మాసములకు తిరిగి వెనకటికంటే హెచ్చుగా వాపు, బాధకలిగి అంగుడంతా బాగా వాచి, మాట్లాడుటకు ఆహారము తినుటకు స్వాధీనములేకుండా నోరు కూడా చాచుటకు వీలులేని పరిస్థితివచ్చినది. నాలుకకూడా వాచినది. అప్పుడు నాకు కబురు చేసి చూపించినారు. నేను చూచి ప్రకృతి వైద్యము చేయించుదాము తగుతుందని అంటే బంధువర్గముంతా కంఠములో కురువుకు ఏ మెడ్రాసో విశాఖవల్లుమో తీసుకువెళ్ళి వెంటనే ఆపరేషను చేస్తేగాని ఆహారము తినుటకు స్వాధీనముకాదు, ఇందుకు ప్రకృతివైద్యము ఏమివని చేస్తుంది? మంచినీరుకూడా దిగని టైములో ఆలోచిస్తే ఏమి ప్రయోజనంలేదు, గనుక తప్పక ఎచ్చటికోచోటకు తీసుకువెళ్ళి తప్పకుండా ఆపరేషనేగాని రెండవ వైద్యము ఏమి లాభంలేదని చుట్టూఉన్న పరివార మంతా పట్టుదలతో ఉండగా, నాకు, ప్రకృతి డాక్టరుగారైన వేగిరాజు క్రిష్ణారాజుగారి ఉండే స్నేహభావంవల్లను, ప్రకృతిమాత యందుండే ప్రేమచేతున వారివెదకు వెంటనే వచ్చి ఈ రోగవిధానమంతయు చెప్పగా వారిచ్చే సలహాను బట్టి రెండవ వైద్యములోనికి

వెళ్ళుదామని బంధువర్గముతో చెప్పి వెంటనే కేశవరం ఈ డాక్టరుగారివద్దకు వచ్చి అచ్చట రోగి పరిస్థితి అంతయు మనవిచేయగా “ఏమి భయంలేదు, మనదగ్గరకన్న ఇతరచోట్ల గత్యం తర ముండదు, జాగ్రత్తగా చేయిస్తే ఇచ్చటనే బాగవుతుందని ధైర్యముచెప్పి, రోగిని కదుపుటకు వీలులేకపోతే, అచ్చటనే చికిత్సలు ప్రారంభం చేయవలెను, జరూరుగా మీరు వెళ్ళి తొట్టిన్నానములు, ఎనిమూ, ఉపవాసములు వగైరా చేయించమని సలహా ఇచ్చి పంపించినారు. వెంటనే తిరిగి నేను సాయంత్రమునకు యింటికి వెళ్ళి డాక్టరుగారు చెప్పిన సలహా ప్రకారము చికిత్సలు ప్రారంభం చేయ్యగా అరగంటకు శ్లేష్మము బయలుదేరి నోటివెంట పడుట ప్రారంభమయినది. ఆరాత్రి అంతయు అట్లాగే పడుచున్నది. ఉచుటకు స్వాధీనం లేక నోరు విడిచిపెట్టి ఒక కుర్చీలో తలపెట్టి రెండవ కుర్చీలో కూర్చుండబెట్టినాము. శ్లేష్మము పల్చబడి అదేధారగా తెల్లవార్లు పడుచూనే ఉన్నది. ఇది అంతయు చూచి కంగారుపడి ఉదయం డాక్టరుగారివద్దకు కేశవరం తీసుకవచ్చితిమి. వెంటనే డాక్టరుగారు చికిత్సలు ప్రారంభించినారు. తరువాత నోరు అంతయు పరిశుభ్రముగా నాలుకక్రిందనుంచి బెజ్జము పడుతుందని చెప్పినారు. చెప్పినట్లుగానే తెల్లవారేసరికి చిటికెనవ్వేలులాపు బెజ్జం పడినది. శ్లేష్మము విపరీతముగా పడుట ప్రారంభించినది. సాయంత్రము కి గంటల వరకు అట్లాగే వస్తూఉన్నది. 6 గంటలకు నోరు కొంచెము స్వాధీనమై గొంతుక విగి తగ్గి మంచినీరు గుటకవెయ్యనిచ్చినది. 8 ఉపవాసములు పెట్టినారు, చికిత్సలు చేయుచునే

ఉన్నారు. నాలుకకింద పడ్డ బెజ్జమునుంచి చీము, రక్తము 4 రోజులవరకు పడినది. ఆ బెజ్జముపై దవడవద్దనుంచి లోపలకు కనుపించేది. 8 వ రోజుకు ఆ కుళ్ళంతయు తగ్గి బెజ్జము మానినది. శుభ్రముగా పూడిపోయినది. ఆశ్రమంలో 15 రోజులుంచి ఆహారమార్పులు అన్నియు చెప్పి ఇంటికే పంపించినారు. ముందు కంగారుపడ్డ పరివారమంతా అత్యశ్వశ్రవ్యపడి ఆపరేషనుకే అనలు ఏలులేని కురుపు ఈ వైద్యములో ఎట్లా తగ్గినది? ఆపరేషన్లైతే ఏ 4 మానములకో తేలును. 400 రూపాయలు ఖర్చు అవును. కీయకు రోగి ప్రాణము నిలుచునో లేదో చెప్పలేము అటువంటి కదలలేని రోగి 10 ఉపవాసములైనాగాని 2 మైళ్ళ దూరం పికారు ఉత్సాహంగా వెళ్ళినస్తున్నాడు' అని వారంతా చాలా సంతోషించి ఈ వైద్యమునకు పాటి మరొకటిలేదని అప్పుడు

నిర్ధారణ చేసినారు. ఈ వ్యాధి ఇప్పుడు తగ్గినా చాలా మొండివ్యాధి గనుక జాగ్రత్తగా 6 మానములవరకు అవశ్యాహారముతోనే ఉంచి జలచికిత్స చేస్తూ ఉండమని డాక్టరుగారు సలహా ఇచ్చినారు. అట్టి మాదిరిగానే చేసినారు. చాలా ఆరోగ్యవంతులై 6 మానములయనం తరము మామూలు ఉష్ణం, పులుసు, కారము వగైరా సూములు ఆహారములు తిన్నప్పటికీ ఏమి మార్పులేకుండా ఆరోగ్యముగా ఉన్నారు. మా గ్రామంలోనే మా బావ గారిలోపాలు ఇంక ఇద్దరకు ఈ వ్యాధి కొద్దిగా అంకురించి ఇతర చికిత్సలవల్ల ప్రమాదం సంభవించినది. ప్రతివ్యాధికీ కూడా ప్రకృతిమాతను ఆశ్రయించి శీర్షి డాక్టరుగారి సలహాలను పొంది ఆరోగ్యవంతు లవుదురు గాక.

రుద్దరాజు వరశంకరాచార్య

మా గ లు.

మొండి గనేరియా కుదిరినది

ఆశపడి విశేష వ్యయప్రయాసలకు లోనై రంగూన్ వెళ్లి అక్కడ నొక ప్రసిద్ధమైన ఆసుపత్రిలో ప్రవేశించాను, కాని ఆశలన్నీ అడుగంటగా అమోరిస్తూ తిరిగి వచ్చాను.

గాంధీ ఆయుర్వేదాశ్రమములో ఘనతరమైన ఔషధములన్నీ సేవించాను.

కాని ఏమి ప్రయోజనము?

మాది కృష్ణాజిల్లాలో నాగాయతిప్ప అను గ్రామం. ఇప్పటికీ ఆరు సంవత్సరములక్రిందట నాకు "గనేరియా" వ్యాధి సంభవించినది చట్నావైద్యాలు, ఆకుపనల్లు వాడుతూ అందులో పంచదారకొనం ప్రత్యేకంగా పాతిక రూపాయలు ఖర్చుపెట్టాను. బూడిదలో పోసిన పన్నీరై నది.

మా అన్నగారు రంగూన్ పట్టణములో నుండగా అక్కడ గొప్ప అన్నత్రుల్లో ఈ వ్యాధి తప్పక నివారించునని ఆశపడి విశేష వ్యయ ప్రయాసలకు లోనై పెళ్ళి అక్కడ నొక ప్రసిద్ధమైన ఆసుపత్రిలో ప్రవేశించాను. ఆరు మాసాలవఱకు ఆ నేక రకాల ఘంటులు త్రాగిగాను. అనలు వ్యాధి హెచ్చించగాని

అణుమాతృము తగ్గలేదు. ఆశలన్నీ అడుగుంటగా అఘోరిస్తూ తిరిగి వచ్చాను.

మల్లీ, పల్లెటూరి వైద్యాలమీద భ్రాంతి పుట్టగా యాభైరూపాయలు వదలించుకొన్నాను. డబ్బు వదలుతున్నదేగాని రోగం మాత్రం వదలలేదు. అటుపైన ఆయుర్వేద వైద్యులతోనం జెజువాడలో మజలీచేశాను. గాంధీ ఆయుర్వేదాశ్రమములో ఘనతరములైన ఔషధాలన్నీ నేవించాను. బస్తీఖర్చులన్నీ భరిస్తూ మూడుమూసాల్లో దాదాపు నూరు రూపాయలు తగలేశాను. తాత్కాలికంగా కొంత శాంతించిందిగాని మల్లీ యింటికి జేరిన మూన్నాళ్ళకే ముంచుకొని వచ్చింది.

మూత్రోద్వారమున చీము, రక్తము నిరంతరంగా ప్రసించడమేగాక పోటు, మంట, చురుకు మొదలైన నరకబాధలన్నీ భరించలేక పోయాను. బాధా! తగ్గదు. ప్రాణమా! పోదు. బ్రదుకు. తిశోకుస్వర్గంలాగా పరిణమించింది.

తుట్టతుడకు దింపుడుగల్గం ఆశతో రేపల్లె తాలూకా మునులతోటలో శ్రీ రాఘవేంద్ర యోగీశ్వరుల పాదాల నాశ్రయించాను. పరోపకారపరాయణులు, పరమదయా హృదయులు అగు శ్రీ వారు ప్రకృతి చికిత్స ప్రారంభించారు.

ప్రతిదినం ఉదయము సాయంత్రం వజ్రేని నిముషాలు కటిన్నానం, వారమునకు రెండు మార్లు అదిత్యవేటికాన్నానం, అభ్యంగ స్నానం చేయించారు. పగలు చప్పిడికూరలతో భోజనం, రాత్రిఫలాహారం, వారమున కొకదినం ఉపవాసం విధించారు. ఆ విధంగా

45 దినాలు సడచిన తర్వాత ఉదయం పది నిముషాల లింగస్నానంతో 27 దినాలు ఉపవాసం చేశాను. అంతటితో నా వ్యాధులన్నీ పటాపంచలై నాయి. ఆ పైన ఆకికి ఆగలేక పోయాను. ఆ క్షణాన్నే తమిడజావతో పథ్యం పెట్టించారు. పగలు జావ, ఆకుకూరలునూ, రాత్రివేళ ఫలాహారము చేస్తున్నాను. నవీన జీతం, నూతనోత్సాహం పొందుతూ పూర్వం ఎంతదుఃఖం భరించానో అంతకు నూరు రెట్లు ఆనందం ఇప్పుడు అనుభవిస్తున్నాను.

క్షణక్షణమూ నేను పెట్టే మొరలన్నీ శాంత భావంతో, నదయమృదయంతో ఆలకిస్తూ, నకలశ్రీమలను సహిస్తూ ఉచితంగా చికిత్స జరిపి నన్ను ఉద్ధరించిన శ్రీ రాఘవేంద్ర యోగీశ్వరులవారి పాదపద్మములకు అనేక కృతజ్ఞతాపాదసములను అర్పించుచున్నాను. వారి ఋణం నేను తీర్చుకోజాలను. నా జీవితాంతంపఱకు వారి ఉపకారం మఱువలేను. ఇట్టి మహనీయులు ప్రకృతి వైద్యులచేత నకల మహావ్యాధులనూ సంహరిస్తూ ఉండగా అల్ప రోగాలకుకూడా అనవరతం ఆస్పత్రులచుట్టూ ప్రవక్షిణించేస్తూ, అర్థ మంతో వ్యర్థంచేసుకుంటూ, కాలాన్నీ, శరీరాలనీ, తుదకు ప్రాణాలనుకూడా పాడుచేసుకొనే ప్రజల చాడస్తాన్ని తలంచుకొంటే పట్టరాని పరితాపం ప్రాప్తిస్తూవుంది. బాగుపడదలచిన ప్రతిరోగీకూడా ప్రకృతి వైద్యాన్ని శరణుజొచ్చి ప్రాణశక్తి సంపాదించి పరమానందం పొందగల డని భావిస్తున్నాను.

శ్రీమ.

గరికపాటి శ్రీరాములు.

“అరుగలేక బిరికి యున్నాను - తీవచ్చంబనగుచు”
ఇది 1929 వ సంవత్సరము నాటిమాట. ఆపుట్టి ఒక
శీతలవాయు పోవాహం బొంబాయి పట్టణం, పట్టణా
స్థంభతనీ ఒక రాత్రి ఒక పగలూ స్థంభంపచేసిన
రోజులవి. పూజలు వీరుల పెంబ తిరుగనే లేకపోయారు”
ఎక్కడ వారక్కడే నిక్కిపోయారు. ఔను! మానవ
శక్తులు ఉద్రేకిస్తున్నప్పుడే ఎంతో బీభత్సంగా
ఉంటుంటే పంచభూతశక్తులే జ్వలిస్తే ప్రళయంకాక
ఇంకోమార్గం ఉంటుంది కనుకనా.

రెండురోజులు ఎట్లాగో గడచి గట్టెక్కారు. ఆరోజు
భానువారమే గనుక భానుడు తన శతసహస్రశిరహా
లతో పూజను ఆభయించుచున్నాడు. భయం తీరన పూజలు
పాల్కులకూ, సమద్రపు పంచలకూ, మలయపర్వత
శిఖరానికి సడలకుల పార్వరంభించారు.

రాజన్నా, మూర్తి ఏదో పనిమీద తను టెక్నికల్
ఇన్స్టిట్యూట్ వైపుకువచ్చి పని చూసుకుని కి గంట
లకు చాపాటి నీచికి చేరారు. కాస్తేపు ఏదో మాట్లాడు
కున్న తరువాత నేను నుండదంతో మాట్లాడివస్తానని
రాజన్న కాడిగొడ్డు వైపుకు వెళ్ళాడు.

మూర్తి కొంతసేపు ఆ చోడ్యాలూ ఈ చోడ్యాలూ
చూచి, నీచి వెళ్ళుటే పాల్కులోకి వెళ్ళాడు. ఆ అల్లి
బిలి అతలగుండా చిన్నదోవలగుండా తిరుగుతూ వచ్చి
వచ్చి ఒక నీటి వండీదగ్గరగా ఒక రాతిలెంబిమీద
కూర్చున్నాడు. జేబుగాని సిగరెట్టు తీసి అగ్గిపెట్టె
కోసం అటూ యిటూ చూచాడు. ఆ వండీ చుట్టు
ప్రక్కల జనం లేరుగాని ప్రక్కపొడన అనుచేసు
కుని ఒకాతడు కూర్చుని ఉన్నాడు. మూర్తి అతనినంక
కొంతసేపు నదినించి చూస్తూ “అగ్గిపెట్టె ఉందా!
అని అడుగుదా మనుకున్నాడు గాని ఆ వ్యక్తి అటూ
యిటూ కదలక కొలాపేరిమలాగ కూర్చున్నాడు.

మూర్తి రెండడుగులు అతనివైపున సడచి నిలబడ్డాడు.
ఆ వ్యక్తి తన రెండు మాస్తాలతో ముఖాన్ని మూసుకుని
చలించకుండా కూర్చున్నాడు.

మూర్తి ఆస్పష్టశబ్దంతో ఇంగ్లీషుగా “మీదగ్గర అగ్గి
పెట్టె ఉందా?” అని ప్రశ్నించాడు. ఆ వ్యక్తి కొద్దిగా
చలించి తలపైకెక్కుతూ “నన్నే నా.....” అని దుఃఖ
చూచక మొక కంఠంతో కల్గి కల్గి ఆన్నాడు.

మూర్తి అగ్గంకాని అలాచనలలో బడి “ఔనండీ”
అన్నాడు. ఆవ్యక్తి తలపంకిస్తూ ఎర్రబారిన తన రెండు
కన్నులనూ పూర్తిగా విప్పి “నాయనా! నీవు తెలుగు
వాడివే! గాదా? అని తెలుగులో అడిగాడు.
మూర్తి “ఔనన్నట్టు” అశ్రురంగా తలదోచాడు.
అయితే ఇదిగో నాదగ్గర నిప్పుపెట్టే లేదుగాని నేనే
ఒక నిప్పుతో కుములుతున్న నేగడుపై కూర్చున్నా!
కాబట్టే ఊది చూచుకో” అని గడ్గదికంగా అచ్చు
లేసుకు మనిషిలాగా మాట్లాడాడు.

మూర్తి హృదయం కంపించి - ఇతడు దేహం తెలి
యని స్థితిలో ఉన్నాడా ఏమిటి? కళ్ళు ఎలాగ
ఉన్నై - అనుకున్నాడు. మళ్ళీ పెంబనే హృదయం
దగ్గరించి అయ్యో! తెనుగువాడా ఏమిటి పుట్టెడు
దుఃఖం ఉన్నట్టున్నాడు గాబోలు అనుకుంటూ ఏమో
అడగా అనుకుంటున్నాడు.

ఆవ్యక్తి తాను కూర్చున్నచోటునుంచి అవతలికి వచ్చిరి
“ఇదిగో! చూడు! నీకు కనక తీరుబడి. ఉంటే ఇట్లా
వచ్చి కూర్చో” అన్న చూపెట్టుకుని నాచూదయ-భారం
తగ్గించుకుంటూ - తాపోశశమనం చేసుకుంటూ - భగ
వంతుడు నాతెనుగు తండ్రిని చూపించాడనుకుం
టున్నా” అన్నాడు. మూర్తి మళ్ళీ అలాచనలలో
పడ్డాడు: - “నాయనా! నన్ను పిచ్చివాడికింద తల
చక - నేను అట్లాగే ఉన్నమాట వాస్తవము. ఈ
రోజు నాకంత దుర్దినమో అంత ఘటితదినం కూడా -
విలే దుఃఖానేళంలో ఉన్నానులే - దయఉంటే వచ్చి
కూర్చో” అని దీవంగా చూచాడు.

మూర్తి దయఁగిలుడు. తత్కాశీ తనతెనుగువాడికంటే
నీటిమక్కు చూచి గహించలేకపోయాడు - ఇట్టే నీటి
వండలోంచి దోసెడు నిప్పు దీసుకుని - “ఇదిగో
నీటితో ముందు ముఖం - కళ్ళూ కుదుచుకో! ఇం
తకు మించిన పనిమాత్రం ఇంటికదద నాశేముంది
కనుక -” అని అతనిచేతుల్లో పోశాడు.

అనీటితో అతను ముఖం కుదుచుకుంటూ - “అబ్బా!
నాయనా! నా తెలుగుతండ్రి చేతినిశ్శాంత చల్లగా
ఉన్నైరా! ఈ క్షణంలో నాతండ్రిచేతిలో నిట్టి
ఉపశమనమే జరగకపోలే ఇంతవరకూ నాలో
తండ్రించిన దుఃఖాన్ని నా రక్తనాళాలు ఉప్పి

చిట పటా చిట్టి రక్తం నేలపాలయేదేమో! కళ్లు పోలి పోయి తల పగిలిపోయేదేమో! నా తండ్రి దగ్గరకురా- వీవు నాకు అన్న విధాలా బంధువుడవు- నా కల్పతరువు- నా కామదేవతవు లాగా కనుపిస్తున్నావు” అంటూ మూర్తి భుజంమీద తల వాల్చాడు. మూర్తి ఏదో చెప్పబోతుండగా- “నాయనా! కాస్తేవు మాట్లాడకు- ఈ పొంగు తీరనే- నేనే మాట్లాడుతా- వట్లు తెలిసే ఉంది- కాస్త ఉండు” అన్నాడు. ఇట్లా ఇద్దరూ 10 నిమిషాలు నిద్రిస్తున్న వాళ్ళకు వలె కూర్చుండి స్వప్న కరాలతో బొంజాయింది లేచి పోయారు.

II

ఆ పూపాదల్లో పిచ్చి కలు రొద పూర్తింబించినై. కాంతకళింలాగా ఎదో జరజరా దొర్లిపోవటం చూచినై కాబోలు.

మూర్తి కళ్లు తెరచి చూచాడు. భుజంమీద నుంచి తల ఎత్తుతూ ఆ కొత్తాతడు కళ్ళు కళ్ళు గోళ్ళోలో విరులుమా ఒక పెద్ద నిట్టార్పు విడిచాడు. మూర్తి ఆతని కళ్ళలో చూచాడు - “అను! నన్ను తొందరపెట్టుకు! నా భోగ్యదేవతలే కాకపోతే నన్ను ఇట్లా ఇతరులు తాలించగలరా? కాకపోతే నువ్వు అవహించినా ఉండవచ్చు. లేకపోతే ఇన్నాళ్ళు చుచ్చటలు ఈ ఊరిలో అవధూతం కాగలవా?” అంటూ ప్రారంభించాడు.

మూర్తి “బాబూ! తొందరలేదు, నెమ్మదిగానే చెప్పవస్తాడు.”

“తెలుగున్నా- విను నాయనా- నేనూ తెలుగువాడినే. మాట యానగా ఉందని సంకేపిస్తున్నావేమో!- మా తాతలు గోదావరి వాస్తవ్యులు. గంపారాలు చితికిపోయి జరుగుబాటకే హుహుయై రంగూన చేరి అచట జీవించారు. చారితో పాటు మా మేనమామ కండ్లు కూడా తల్లి ఏదో వ్యాపారంచేసి బాగా డబ్బుగడించాడు. అప్పుట్లో మా వాళ్ళ ఒరిస్సా దక్షిణతీర్థ వ్యాపారం జరిగి బాగా ధనావృత చేశారు.

మా తాత అరించింది మా తండ్రికి వేళ్ళలోలుడై కొంత చదవీరాస్తుల్ని ఊరింపవేశాడు, కొంత చిత్తుడు గింజలైనారాని సముద్రతీరపు ఊడవై త్రాగిపోరానికే పెట్టాడు. మా తల్లి అననూయాదీట. ఎత్తుకూ మా నాయన మాటకు ఎదురాడక ఆయన

ఏది చేసినా పరమపవిత్రంగా ఎంచుకుని పది సంవత్సరాలు కాపురంచేసి నన్ను కని పరమపదమును బొంది ధన్యురాలయిందట. నాయనా! అట్టి తల్లి స్రవ్యమైనా తాగ నోయకొనలే దీ దార్శన్యవృద్ధుడు.

మరల మా తండ్రి యింకొక వివాహము చేసికొనెనట. పోనీ అట్టి తండ్రి ఆయనూ పది కాలములపాటుండి తల్లిలేని నన్ను కడుపులో పెట్టికొని ఉండగూడదు! జైను ఎంచుకు ఉండును. ఆయనగూడ నా అరవ ఏట గాగ్రమాంతరముపోయి మరణించెను. తల్లి దండ్యులను చిన్నపుడే చంపుతున్న నేనెట్లు బ్రతికితిరో! కష్టజీవి “అమ్మా!” అని పిలుచుకో లేని నా నోరు మూగైవా! అయింది కాదు మా అమ్మఉంటే నాకీ కష్టం లేండుకు వస్తే, అన్ని సకృమంగానే నడచేచి అంటూ కన్నీళ్లు పెట్టుకున్నాడు.

III

మూర్తి ఆతని భుజంమీద చెయివేసి, “బాబూ! విచారంవల్ల ప్రయోజనంలేదు. భీమడు బాగా జీవి తాన్ని నడుపుకోవా లంటానుగా?” అన్నాడు.

“నాయనా! చిన్నవాడై నా బుద్ధిగుండుచే. వాస్తవంగా భీరత్వంగా ననుభవకదగిన జీవితమే జైను, కానీ ఏం చేస్తామా. మా మేనమామల యింట్లో ఒడిగి ఒడిగి అత్రలకు అడిగి మడిగి బ్రతికిన నేను భీరత్వంగా ఎల్లు కాగలను. భీరత్వే ఆయిపోయినా.

మా మామలు ఒరిస్సా వ్యాపారస్తులకు పెట్టిన అప్పుల క్రింద చారి అస్తులు కట్టుకోటం చేతనూ ఇంకా రంగూనులో గలిగిన యితర మాదాచిక్కేతకు ఓధ్ధి జేశం చేరి పూరి వాస్తవ్యులయారు. చారితో పాటు నేనూ ఉన్నా. నాతో నా పిత్రియమైన కొండ ధనం కూడా మా మేనమామలతో ఉంది. మా మేనమామలు చాలా ఉదారులు. మా పెద్దనూను యుఖింలా మా అమ్మగారి పోలిక లన్న వని విసటంచేత ఆయనంటే నాకు ప్రేమ మొదలు. భక్తి గూడాను. ఆయన్ని చూచినప్పుడల్లా మా అమ్మని జ్ఞాపకం చేసుకునే వాడిని. ఆయనకు నా మీద పుత్రప్రవాక్యల్య మెందుకుంటుంది! ఆయనకు వెలుగురు కొడుకులూ ఇద్దరు కూతుళ్ళూ ఉండే. అట్టి లేకున్నా చిలిపిననులు చేస్తే వాళ్ళకంటే పెద్దవాడిని అవటం చేత మా అత్రనన్ను కనుమతూ నువ్వుండే చేయించావనేది. మా మామ మార్కం కిసిరేవాడు కాదు. పిల్ల

లిని మామాను కొడితే “మాడనే అమ్మా మానాన్న కొట్టాడని” కల్లితో చెప్పుకునేవాడు. మా ఆత్మ కోప పడితే నే చెప్పుకునేందుకు మా అమ్మ ఏదీ మామయ్య ముఖం చూచుకొని కొట్టుగదిలోకి వెళ్ళి కాసేపు విడిచి వచ్చేవాడిని.

మా మామ నా ధనంలో కొంతమంది పెట్టుబడిదారులతో కలిసి కలపకర్తకం పూర్తిచేశాడు. ధనము నాడైనా భాగం ఆయన పేరునే వడిచింది. మా మామ కొట్టుపనుల్లో తిప్పేవాడు. మా ఆత్మ వాళ్ళు ఇంటి పనుల్లో వినియోగించేవారే. ఇంక నాకేం చదువు వస్తుందీ? చదువుకొనున చెప్పేందుకు నాన్న ఉన్నాడు గనుకనా! కనకసుకునేందుకు అమ్మఉంది గనుకనా! ఎట్లాగోకొంత ఇంగ్లీషు తెలుగు ఒరియా చదువుకున్నా. అబ్బలేనిదొడ అందరికీ తేలికగా! అందరూ “అ!” అనేవారటంచేత అడకుతగా బ్రతకటం ఆలవాటయింది.

మామ నన్ను చదువు మానేయించి వ్యాపారంలో దింపాడు. ఆరంటుపనులొస్తే అడవిలోకి కూడా పంపే వాడు. మా వాటాదారులంతా “భయభక్తులగుల తెలివైన కరగివాడని” అంటూ ఉండేవారే. వ్యాపారం బాగా జరుగుతోంది. మా సంసారం పేరుపొలిస్తోంది. వస్తోంది. పరిష్కారం పాటు మాయధారి మిట్టి పరుగెత్తుకు వస్తోందని మాకేం తెలుసా! కుక్కల్లో కూర్చుని ఉత్తరం చదువుకుంటున్న మామయ్యగుండే అగిపోయి చనిపోతాడని మే మేమన్నా ఆమమన్నామా! అంతా ఊళ్లాల్లో నడచిపోయింది. ఇది యిట్లానని చెప్పటానికి గూడ నోరు పలకకపోయింది. ఊళ్లాలమీద మా మామని ఎగ రేసుకు పోయింది. మామా ఉండగా సంవత్సరం గడిచింది.

IV

సంసారభారమంతా మా రెండో మామయ్యమీద పడింది. ఆ సంవత్సరంలోనే అతడు అన్న కూతురు వివాహం చేసి కన్యాదాశఫలం పొందాలనుకున్నాడు గాబోలు. కాకపోయినా ఆ పిల్ల కుడేతే వయసులో కూడా ఉంది. ఆ కాలదేశంలో మంచి అనుకయిందీ సాంప్రదాయశుద్ధమయిన సంబంధం తేగలదా! అప్పటికీ విచారస్తే మాకు వల్లే వచ్చి స్థిరపడిన రెండు కుటుంబాలవారు తెలుగుగానీ మా పేరున విని ఎక్కువ కట్నాలు అడిగారు. మా మేన

మామ చనిపోకటంచేతనూ, సంసారం ఇబ్బందులలో ఉండటంచేతనూ, ఆ సంబంధాలకు తూగ లేకపోయాడు. కార్యభారమంతా ఆయనమీద ఉండడం చేతను, అంతకంటే వేరే మగడత్తత లేకపోవటంచేతను, అతను కూడా బుద్ధిమంతు డవటంచేతనూ ఆయన్ని ఎవరూ కాదన లేక పోయారు.

అటువంటిప్పుడు నేనొక రెక్కా! ఆ పిల్లని నా కిచ్చి చేస్తానని ఎవరితోనో అన్నాడు. ఆ మాట మా ఆత్మ చెప్పి బడింది గాబోలు, ఏదో కల్పించుకొని పెద్ద గోలచేసింది. మా చిట్టకూడా ఏమిట ప్రారంభించింది. నాతో మాట్లాడటం మానేసింది. నాకు అంతో యింతో ఉపపత్తి ఉన్నా, తోడూ నీడ లేనవాడిని గాదూ! మా ఆత్మ నా మాటంటే చీదరించుకొని కనిపిస్తోంది. తరువాత దాని కారణంకూడా గ్రహించింది. ఏం చేయగలం! మా మామ అంటే ఉభయ లక్ష భయమే అయిపోయింది. అతను రాకపూర్వము ఎంతగందరగోళం చేసినా వచ్చేటప్పటికీ కిక్కురు మనసుండా ఉంటారు.

ఒకసారి మా చిట్టిని నేనెందుకో పలకరిస్తే - “పోరా విట్టి! నా దుంప తెంచటానికి వచ్చావ్. మా నాన్న తో పాటు నేను పోవన్నా పోయానుగాదు. ఇక నాతో మాట్లాడకండి. ఇల్లా అంచని నేనెవరితో చెప్పుకోనూ! కలం! తలం! తోడా! మా మామ లోకాలకు నచ్చేటట్లుగా తమ ఉదారగుణం బయటికి వచ్చేటట్లుగా నా నా పిల్లను కట్టిపెట్టి తన నత్తిమీద భారం దింపుకో వాలని చూచాడేగాని మా యిద్దరిమధ్యా నున్న అల సతను చూడకు.

అట్లా నిరత్యంతంగా ఉండే సంబంధంమీద నాకు మార్గ మేమంత మక్కువ ఉంటుందీ! కన్నువార్చు తేని ఏకాకినేగానీ, ఇంతో అంతో చదువు తెలివి లేటలూ ఉన్నై. నాస్తో కూస్తో ఫరవాలేదు, తినుటాని ఉంది. ఆ పిల్లకంటే రూపవీసని మామాళ్ళే అంటారు. ఆ టు వంటిప్పుడు నాకీ మామ కూతురక్కరలేదు. ఇంకోసంబంధం చేసుకుంటాననే ఆహంభావం నాకెందుకుండదు! ఉంది కానీ ఎట్లా పెగులుందీ! ఒకసారి మాచిట్టి మా ఆత్మతో మాట్లాడు తూ నన్ను ఉద్దేశించే ననుకుంటా - “అమ్మా! నాకేవలే వద్దే! పురిటిలోనే పిసికేస్తే నీ బాధ ఉండేది కాదుగా” అంటూ ఏడిచింది. మా అమ్మ ఉంటే ఇంత సంకటం

వచ్చేది గాదుకదా అని పుట్టెడు దుఃఖమొచ్చింది నాకు. అది ఎట్లాగో అణచిపెట్టుకుని రాత్రి మామయ్య భోజనంచేసి మేడమీదికి వెళ్ళుకుంటే అయన వెంటవెళ్ళి భయంతో “మామయ్యా! నాకింబంధ మక్కర్తలే”దని ఊరుకున్నా. అయన వెంటనే ఎకాయణిని పై అంతస్తుకు తీసుకెళ్ళి ప్రక్కనే కూర్చోపెట్టుకుని— “ఎందుచేతరా!” అని అడిగాడు—“అత్తయ్యా నాళ్ళకే యిష్టం లేదుగాబట్టి” అని నెమ్మదిగా అన్నా. జరిగిందేమిటో చెప్పురా! అన్నాడు. తల్లి కూతుళ్ళకు నాయందుగల శ్రద్ధాగౌరవాలు తెలిసినంతవరకు చెప్పా—నాయనా! అంతకన్న ఏం చెయ్యనూ— అయన విసి విసి ఏదో చెప్పి చివరకు—

“ఒక్కో విప్పీ! అదీ చిన్నపిల్ల, నువ్వు చిన్నవాడవు” దాని బుద్ధి ఎప్పుడూ అట్లా ఉంటుందనగలవా! అయితే కొంచెం పెంజీమాత్రం నిజమే. అది మాత్రం నిలిచి ఉంటుందా! ఒక్కనోటపుట్టి పెరిగారు. కాబట్టి చిన్న తనపు అలుసు ఉండవచ్చు. ఇద్దరూ కలిసి సంసారం చేసుకుంటుంటే ఇట్లాగే ఉంటారనకుంటున్నావా! ఇక వాళ్ళమ్మలో ఏకండుకో మేమంతా పెద్దవాళ్ళము లేమా నోరయ్యాయించటానికి! నువ్వేమీ విచారపడకు. ఇక నాఉద్దేశం ఏను. అపిల్లను ఇంకొకళ్ళ కియ్యటానికి నాజెద్దలేదు. వాళ్ళు ఏం కొరంబకంపెట్టి ఏదీపిస్తారో నని నాభయం. చూచావుగా మన సుబ్బాలు సంసారం. అనలే పెద్దమామకు ఖజీలమీద చేసేను. ఇది పుట్టివ తరువాత సంసారం వృద్ధిలోకి వచ్చిందనే అభిమానం లోక ప్రకారాలు కూడా వాస్తవికమైనవిగా కూడానూ. అట్టివాళ్ళు ఎక్కడో ఎక్కడనోట ఇచ్చి ఏదైనా కష్టం కలుగచేస్తే అన్న బిడ్డమీద అతనికేమంత అభిమానమంటుంది అని నన్నంటారోమనని భయంపడు తున్నా. - మీయద్దకి చేస్తే మీ మధ్య ఏ పొర పాటులు వచ్చినా మీ యద్దకి చేతో నాలుగూ అని సర్దుబాటు చేయవచ్చును. అందుచేత వేరేమాట మాట్లాడక నన్ను చూచి ఈ సంబంధం చేసుకో, నీ కేమీ చేదుమేపటల్లా. అప్పు చచ్చిపోయినప్పటి నుంచీ మామలు పెంచారని కృతజ్ఞత ఉంటే, కష్టమొ నివ్వరమా నా మాటవిని నన్ను ధన్యమిది చేస్తావనకుంటున్నా. ఇంతకంటే వేరే చెప్పేది లేదంటూ ఇరచరా దిగివెళ్ళాడు. అసలే మామ అంటే నాకు భయం. మా అమ్మ ఉండకనుకనా మా మామని రెండు కూరలకి కూడా కూడదనటానికి.

నురునటికోవా మధ్యాహ్నం భోజనాలయిన తరువాత మా మామ ఏదో ధోరణి పోరంభించి అదీ యిదీ కదిల్చి మా పెద్ద అత్తను గడుసుగా మందలిస్తూ “మనం ఇరకాటాన పడకుండా - నలుగురూ మెచ్చేటట్టు మన పిల్ల మన ఎదుట ఉండి నుఖపడాలనే తలంపుతో ఉన్నానే గాని ఎవడికో ఒకడికి అంట కట్టి బాధ్యత వదల్చుకుందామని తలచటల్లా. అట్లా మీరు అనుకునేట్టుయితే మీ యిష్టం వచ్చినట్లు మీరు చేసుకోవచ్చు. ఈ ప్రమేయం నాకేం లేదు. వదులు పంట్టున్నా” అన్నాడు.

మా అత్త నమరు తిప్పుకొని “ఎందుకయ్యా! ఎవరే మన్నారనీ, యింత హంగుమా! నీ కంటే నా కెక్కువ బాధ్యత ఉంది గనుకనా! నువ్వే మాత్రం ఏం తప్పు చెప్తుతావు— అదీ బాగానే ఉంది” అంది. ఎంతవరకు కృతయపూర్వకంగా అందో అయినవ మాత్రం మేం తెలుస్తుంది?

మా ఉభయల్ని పుట్టి మేకనూ ఒక గాట కట్టినపట్టు చెయ్యాలని నిశ్చయించాడు మా మేనమామ. “సరే, పోనీ యిదీ బాగానే ఉంది, మనపిల్ల బయటికిపెళ్ళాండా యిట్లానే ఉంటుంది. ఇట్లా అదేగి మదేగి ఉంటే అబ్బడు మాత్రం దొరుకుతాడా!” అని మా అత్త వాళ్ళు అనుకుని ఉంటారు. మొదిటి నుంచీ నన్ను చిన్న చూపునీ చూచిన ఈ అత్త నన్ను ఇప్పుడు గౌరవించ వచ్చిందా! దానిని బట్టి మా చిట్టిమాత్రం వాళ్ళ నచ్చిన సంసారం చెయ్యబచ్చిందా! ఇది మేలుకు చెప్పబడింద గాని వేస్తావ్వకంగా మాకు ఉందని అప్పుడే అనుకున్నా. నాయనా! ఓపిటో ఇంతవరకు వింటున్నావు. నిన్ను కష్టపెట్టాలని లేకపోయినా తప్పుకని పోయింది వృతయనేదన. ఈ సమదగ్గి తరంగగ్లాగా ఒకదాని వెంట ఒకటి పరుకెక్కువ వచ్చి బయటబడుతున్నై. ఏమైతేనే! ఒక ముహూర్తాన మా యద్దకి పాద గ్రహణం జరిగింది. అంతకు ముందు వచ్చేటవానికి నాంది ముఖం కూడా అయింది.

V

త్యరలో గర్భాధానం కూడా జరిగింది. ఇక సంసారం పోరంభమయింది. అట్టి దుఃఖమయినసంసారాన్ని చెప్పుకుని చింత పడకుండా చాలుతా. నన్ను చూచి మాచిట్టి ఏమీ అక్కపెట్టేదికాదు. మంచంమీద పడు కుని తలపైనా లేచేదికాదు. మా అత్త నన్నో బాధపు

—*—*—*—

పిల్లలాయలాగా చూచేది. ఎవరైనా “చిట్టి! మగడి ఎదుటనేనా అంతనిర్లక్ష్యం” అంటే వెంటనే మా అత్త అందుకుని “ఊయకుండురూ! పసిపిల్ల. నిన్నటిరేకు ఒక కంచంలో తిని ఒక మంచంలో పండినవాళ్ళకు ఇప్పుడే మర్యాదలు తెలుసుమో? అని వెంటకారు చేసేది. నేనెప్పుడైనా “చిట్టి! ఇదేదీ, అదేదీ అని అడిగితే వెంటనే అత్త అందుకుని “ఏమిటయ్యా నీవు నుంచి యిప్పుడే వచ్చిన వాడిలాగా అడుగుతావు. అక్షాక్షాడ నుంటయ్యా బొతిగా ఎరగకుండానే ఉన్నావా ఏమిటి” అనేది. నా భార్య నాకంటే ముందు భోజనంచేసి ఎక్కడో పడుకునేది. నేనోయి ఏదైనా కావలెనని తప్పబోతే అపిల్ల చిరచిరలాడేది. మా అత్త నన్నుగా “నీకు అదిగాని కనపడలేదా! మమ్మల్ని అడగకుడదా! మొత్తానికి అల్లుడుతనం చూపుతున్నావులే” అనేది. చివరికి పెళ్ళి చేసుకున్న పాపానికి ఒకమాట ఆచూకీ గాని అనకుండా ఉండటానికి గాని పిల్లలెందులా పోయింది. ఇట్లా 3-4 సంవత్సరాలు గడిచింది. చివరికి మా మామయ్య ఏమీ జోక్యం కలుగ చేసుకోలేక నన్ను నాలుగు తననో నాలుగు ఇంట్లో వాళ్ళ నోనాలుగు తిట్టి చక్కా-పోవటం సాగించాడు.

ఇట్లా సంసారం నడుపుకోటం కష్టమనితోచి ఒక రోజున తెగించి మా మామని “వాడమ్మలో ఒక యిల్లు కొనిపెడితే ఆ యింట్లో ఉండి నా కాపురం నేను చేసుకుంటానన్నా. మామయ్య “సరే ఆలోచిస్తానులే” అన్నాడు. మా అత్త పెద్దనోరుపెట్టుకుని “చాడోతురకో! ఏమాత్రం సంపాదిస్తున్నావని వేరేకాపురం పెట్టాలని; ఇద్దరు పుడితే తెలుస్తుంది. ఇంకోయిల్లెందుకూ ఆ తెచ్చేదేమిటో పెట్టుకుని ఈ యింట్లోనే ఒకమాట ఉడకేసుకు తినింది - మా వెండుకు వచ్చింది” అంది.

నాకోకోకో నో పమువచ్చి మాకున్న ఒక లెంపకాయ కొట్టానని తల్లికూతుళ్ళు పక్కుపడుకున్నారు. చివరికి కాళ్ళాలని ఉమియాలని సంసారముంది, దుసుగులూ ఉండి ఎంతో హాయిగా గడవలసిన నా జీవితం ఎంత వ్యధపెందిందో భగవానుడికి ఎరక. మా అమ్మ అంటే మా అత్తని అట్లా అడసెచ్చేదా! కోడల్ని అట్లా కమకనిచ్చేదా!

నాకు ఏవో ఊహలు - మా అమ్మ అంటే - చక్కటి

భాగ్య - బాగాచదువుకున్నది - చలాకిగా ఉండేది - మంచి సుమరులాయండి - సంసారం దిద్దుకోటంలో బహుశేర్షరి - ధార్మికరాలూ - ధనికరాలూ - నన్నే ఎప్పుడూ ప్రియత్నంగా చూచుకునే భార్య వచ్చేదని. అవిడ తేకపోవటంచేత ఇట్లా కలిగిందనుకునేవాడిని, రాసురాసు సంసారమంటే ఆ సహ్యామనిపించిందని కళ్ళ పిళ్ళు పెట్టుకున్నాడు.

మూర్తి అతనిని ఓదారుస్తూ “విచారపడకండి, కష్టాలు కాపురాల చేస్తూమార్చుంటయ్యా!” అన్నాడు మూర్తి. ఆ మాట అనగానే అతను మూర్తి గడ్డం పట్టుకుని, “నాయనా! అదేజరిగింది. నువ్వుచూస్తే నాదివ్యమూర్తి లాగ ఓదారుస్తున్నావు. అ! అదిగూడా చెప్పకున్నా నా జీవితంలోని ఈ రంగాన్నిమీదా విని మరీదోదుగానీ” అని కళ్ళుమూసుకుని “అబ్బా! ఏనాటిదో జ్ఞాపకం వస్తోంది - ఎంతని చెప్పను ... సరే.”

VI

మా గంజాం ఫరం పే నేజరు జబ్బుపడటం-మావాటూ దారులు నన్ను కృ-డికి తెళ్ళమనటం, తలస్పించింది. నేను తెళ్ళటానికి సిద్దము అయినా; మా మామ బలవంతం మీదనే ఒప్పుకున్నాడు. నేను తెళ్ళకుండా ఉన్నా ఇంతటితో నా కథ ముగిసేదేమా?

నేను గంజాం తెళ్ళిన రెండుమాసాలకు హోటల్ భోజనం సరిపడక జబ్బుచేసింది. మామయ్య వెంటనే చిట్టిన నాదగ్గరకు పంపాడు. అది వచ్చిన మొదట్లో ఏవదిరోజులు సుఖముగా వండిపెట్టిందో కాని తరువాత తరువాత తనకు గుండెల్లో దడా-అరికాళ్ళుమంటలూ అంటూ స్పారంభించింది. ఏదో తెచ్చాల్సి వచ్చింది. ఒకరోజు మధ్యాహ్నం “నా కేక్కుడ నీళ్ళు పడటంలేదు. మా అమ్మని చూడాలి, నే తెడతా సంటూ మారామళ్ళు పెట్టి రాల్సి బండిలో తెళ్ళిపోయింది. అది వచ్చింది కదా, నాకు నున్నే తగ్గిపోతుందని నువ్వోషిస్తున్న నాకు విచారం కలిగింది. నాకు దానియందు ఆసక్యం కలిగింది. దాని నామీద అంతే నేనా! కాకపోతే ఏ ఎండుకోనో పండుకోనో నాతోనే లోకంగా ఉండాలిసేదేగా. హోటల్ మానేసి వంటమనిషి దొరకక నేనే స్వయముగా వంటచేసుకోటం పొర్రంభించా. చేసుకోటం బుద్ధిమైతే ఏవో పళ్ళో పాడో తిని గడుపుకోటం నేర్చుకున్నా. “ఊనాటి నా స్త్రీమితం అనాటి దాని లిక్ష.” ఎప్పుడు సాయంకాలపుపూట ఫరంకు తెళ్ళి

రెండుగంటలసేపు లెక్కచూపుతూ వచ్చేవాడని. ఒక క్షణపు పొడవంటి గాన - అల్లి చిల్లికేసాలు గాన - ఏమీ లేవు. చిన్నపుటినుంచి అట్టి సాంగత్యం ఎరిగి ఉంటేగా!

అర సంవత్సరాలు కాపురంచేసినా సంసార మంటే ఊపిటా కగింది కాదు. పోనీ కమృతీసంసారం అను భూతమే కథా ముగిసిందీ కాదు. కోరికలన్నీ కుదించుతూ పోయి, నా మనసు మంచి బిగింపుమీద ఉండి ముట్టుకుంటే పేలిపోయే నేలటపాకాయ మాదిరిగా బిగిసి ఉన్నట్టు నాకే భయం వేసింది.

ఎప్పుడూ ముచ్చటైన దాంపత్యాన్ని చిత్రించుకుంటూ నా మనసు కలలు కంటూ ఉండేది. —“నీ! ఈ జన్మకు ఇంకేం సౌఖ్యం, వట్టి పిచ్చిభ్రమపడుతున్నానని విరాగం పొందేది. ఏ చిన్నకీల్లయినా సరే చివరికి—“అన్నా” అంటూ ఇంట్లో తిరిగితే నైనా చాలు అని పించింది. ఏవో గండరగోళం పడేది. ఇక పురాణాలు సుఖసంసారపువిశేషాలు ఏకవలలాంటి రచనలూ చదివి సంతోషపడేది. నా మనసు ఇంత లెంకపడేటప్పుడు మా చిట్టికి తన కల్పమీదనున్న ప్రియత్వంలో భారీకవంతైనా నామీద ఉంచగూడదా? అనుకునేవాడిని. మా ఆత్మకు, శ్రీకి సహజమైన సంసారపు గోడుకంటే వ్యవహారపు సంత మెండు.

పప్పులో ఉప్పెంత వెయ్యాలో తెలియదు గాని పది డబ్బులు ఎట్లా పోగుచెయ్యాలో తెలుసు. అహతురు గూడా అపాకమే నేర్పుకుంటుంది కాబోలు. నాకు డబ్బుమీద కాంతి తక్కువగాని చిన్నపుటినుంచి వస్తు—“నా” అనేవాళ్లు లేకపోవడంచేత మనస్వం కోసం మృగిపోయి చివరకు అట్టి భార్యకు కూడా కరుణ నాకు నేనే బరువైపోయినా— ఇక దానిసంగతి వద్దు, మరచి పోతున్నా.

VII

మాయింటికి కొంతదూరంలో మా గోవారివారి ఉన్నారు. అయింటాయిన బహు వెయ్యదయినాడూ పెద్దవాడూను. అప్పుడప్పుడు దోపిలో అగ్రసించి నా తేమసమాచారాలు తెలుసుకుంటూ నాయేందు గౌరవము చూపేస్తూ ఉండేవాడు.

ఒకరోజు నా నాకరు నాకేయపడకల పుస్తకం బల్లమీద పెడుతూ. “అమ్మగారూ! అలలితమ్మగారు మన అమ్మగారిదగ్గర ఈ పుస్తకం తీసుకువచ్చారట.

అమ్మగారు దారికి వెళ్ళేటప్పుటికి పూర్తిగా చదవటం కాకపోవడంచేత ఈపదిరోజులూ అట్టిపెట్టుకున్నానని చెప్పి యిచ్చారండీ” అన్నాడు. అలలితమ్మగారు ఎవరూ అని విచారిస్తే మన యింటినుండి లేవగ ముసలాయన కోడలని చెప్పాడు. మీర అతీసుత వెళ్ళినపుడు మనయింటికేవచ్చి అమ్మగారితో పలుకాడి పోయేవారని చెప్పాడు. ఆ పుస్తకం అంతకర్తగా తీసుకువెళ్ళి చదివినందుకు మాచిట్టికంటే చాల నయమని సంతోషించా.

మరొకరోజు ఫరం నుంచి యింటికి వస్తుండగా దోపిలో అముసలాయన ఎవరై ఏవోకష్టములూ చెప్పుకుంటూ వచ్చి తమకూ ఇన్నూరెన్ను కంటేపివారికి కలిగిన దాదా కాగితం చూచిపెట్టుమని యింటికి తీసుకెళ్ళాడు. అవ్యవహారంలో అయినకు వచ్చిన కలహం చెప్పినందుకు సంతోషించాడు. తలపు చాటునుంచి ఆలలితమ్మ వెమ్మడిగా “అక్కగారు యెప్పుడు వస్తారు!—నేను వంపిన పుస్తకం అందింది గాదండీ” అంది. అక్కలపుగోలతనపు మాటలు చెక్కగా మృదువుగా వినిపించినై. కాస్తేపు అగి “ఇక వెళ్ళి కంటచేసుకోవాలని”లేచా. “అడమిటి” అన్నాడు ముసలాయన. చోటలో భోజనం పడకనే ఈ ఏర్పాటు రెండీ” అని ఇంటికి వచ్చా.

మరదటిరోజు పొద్దున అముసలాయన యింటికి వచ్చి ఏదో మాట్లాడి తక్కిన దిగార్థంతా చూచి పెట్టుమని తమయింటికి తీసుకు వెళ్ళాడు. వ్యవహారమంతా అయి లేచిరావోతుండగా అలలితమ్మగారు సున్నముదగ్గర నీళ్లు పెట్టి “రెండీ, పోంచేతుగానీ, యిప్పుడు వెళ్ళి ఏవంటి చేసుకుంటారు గనుక? మా మూలన పొద్దు పోయింది గనుక మా యింట్లో భోంచేసి వెళ్ళు” అంది. నేనసరే పుట్టెడు నీళ్లును మసలేని. నేను “కామామా”దన్నా. అముసలాయనా ఇంకో ముసలమ్మా పట్టు పట్టి లేస్తేనే కాని కలు కాదన్నాడు. గత్యంతరం లేక మడిగట్టుకుని వెళ్ళి పూర్తున్నా. చిన్నప్పుడే అయన కోడలు వడ్డన పొర్రంభించింది. క్రిందటిరోజు అ ముసలాయన మాట్లాడుతూ తన కుమార్తె చనిపోవటం కోడలికి వత్తర చేసిన విషయం చెప్పాడుగాని లలితమ్మ యింత చిన్నదని మాత్రం నేను తోపించాలి; ఆ అమ్మాయికి పాతికేళ్ళుంటే, అప్పటికి నాకోడుకుపోయి రి సంతకృతాలయిందని చెప్పా దా ముసలాయన. అంతే ఆ

పిల్లల 16-17 ఏళ్ళకే కైదవ్వం ప్రాప్తిచేసి పాపం అని విచారించుకొనింది. చిన్నతనంలోనే కైదవ్వం రావటం చేత గాఢమైన బాధ తియ్యలేదు. అనుభవపును బ్రహ్మచర్యపు దీక్షను ప్రకటిస్తోంది. నాకు అమెయిక్కు దుస్థితి చూసి మనసు కరిగి దీనంగా రెండు మాటలు అమె ముఖం చూచినట్లు గుర్తు. భాగ్య సౌఖ్య మెరుగని నేనంత దురదృష్టవదనో, భర్త ప్రేమ ఎరుగని ఈ పిల్ల అంత దురదృష్టరానిపించింది. పైగా ఇద్దరంకూడా ఒకేసేయస్సులో నున్నట్లు కనపించింది. ఇద్దరం ఏచేడు నక్షత్రంలోనో పుట్టామేమో ననిపించింది. భార్యచేస్తున్నా నేనాని ఇదే అలాచన. ఆ ముసలాయనలో మాటల మధ్య “ఈ అమ్మాయేగా మీ కోడలు” అని అడిగా. పాపం ఆ మాటల ఆ పిల్ల సిగ్గుపడింది కాబోలు, తన ముసలి మేనత్తను వడ్డనకు పంపింది. ఏదో రెండు మెతుకులు తిని లేచి వచ్చేళా.

మంచి తెలివితేటలు గల పిల్లలాగా కనపించింది. నన్నామె నిష్కల-పటాభిగాను అమాయకుడిని గాను గుర్తించి, ఇంతకు క్రితమే మా భార్యార్థ్యంల సయ్యాధ్యక్షుని గమనించితే ఉన్నది గాబోలు, ఏదో మాట్లాడుతూ “దీనికని విచారించగలం? తలారకిరి తలలో ప్రార్థన!” అన్నది. ఆ మాట నాకు వచ్చింది. అవును, దుష్టమార్గాలను తొక్కిచూడని నా మనసు అమెను దుష్టమైన కళ్ళలో చూడటంగానీ వాక్కులు మెదల్చుటంగానీ బుద్ధులు ఊహించటంగానీ ఎట్లా చేయగలమా. నాదంతా అమాయకపు నడకగా కలంచి గాబోలు, అలరిత నిలిత కూడా అయిందట.

తన పెంపుడు కొడుకును నా దగ్గరకు ఇంకీ పువచవుతు పంపింది. ఆ కుంగివాడిని ఆ ముసలాయన స్వయంగా తీసుకొచ్చి తీసుకెళ్ళాడు. నేను వాళ్ళ కుటుంబానికి అనుబంధితుడగా నుంటూ ఉండటంచేత భావనభావనాల్లో పరివారితనమే తేజందా పోయింది. కొంతలా ఒక మాట నా నన్ను చెబూ, వారిని నేనూ చూచుకోవడా రోప్పేది కాదు. అట్లా మా మధ్య ఒక అవ్యక్తమైన అనుబంధ మేర్పడింది. చివరచివరకు అలితమృత్యు నేను గానీ నాలో అలితమృత్యు గానీ మామగానీ ఉన్నవ్యవధానానీ వేనవ్యవధానానీ స్వేచ్ఛగా మాట్లాడుకోవచ్చు ననే విధానం కూలా నిలిచింది.

VIII

—“నాయనా! అంతటితో ఆ పనులు అగ్గివో నా మృదయమే చేయబడినట్లందవలె భిన్న

భిన్నములు కాక యుండెడిది గదా! నిరాశ్రియమై అధారముకొరకు క్రింద పావులలాడెడు అతను పని అవినీ మొక్క అందినట్లుయినది. దానికేమి ఉండలు ఉంటేనా భారమాపుకొనటమన.

ఒకనాడు పిల్లవాని కోడో చెప్పమండ లితమృత నా వద్దకు వచ్చి ఒక పెట్టెలోని రాతి ఉంగరమును తీసి “విశ్వేశ్వరులుగానూ! ఈ ఉంగర మెట్లున్నదో వెలకట్టుడని నామీద వ్రేసెను, నేను రాతిని, చేరనూ పరిక్షించి బాగుగనే ఉన్నదని మరల పెట్టెలో పెట్టి తిని. అందులకామె నన్ను, ‘దాని బాగుగలు శరీరికి పెట్టుకుని చెపుతారా! అటూ యిటూ తిప్పించుస్తూ చెపుతారా! నిజంగా మిమ్మల్ని విశ్వేశ్వరు డనేకంటే దా మోదరు డంటే బాగుంటుంది, అంది. నాకు నవ్విచ్చి “దామోదరుడంటే విశ్వేశ్వరుడు కాదనికాబోలు నీభారం. పైచెచ్చు కృష్ణకర్ణం గూడా పట్టిచ్చు దలుమాను” అన్నా. “ఏమో కృష్ణకర్ణం పట్టినానరే, శ్వేతకర్ణం పట్టినా నరేగానీ “చిట్టమృత గారిలో మీలో ఎవరు తీసిపోని రసీకులా తేలవందా ఉంది. — ఏమిటో? పాపాలకంటే కావలిసింది కళ్ళమందుకంటే కంఠమొక్కకంటే కనాకన్నం — అదే పెట్టెలమీద ఉంటే మేరుభిరంకంటే మనా భారం— ఏమో యిటువంటిది చూడలేకా వినలేకా ఎండిపోయిన మాగుండెలు చీట్లు వారిపోతై” అంటూ లోపలికి వెళ్ళింది. నాపాతం పూర్తి అయింది. లోపలి నుంచి ఒక గ్లాసులో అలితమృత పాలు తీసుకువచ్చి “ఇందాకడిమిట్టి నామాటలతో అలసిపోయాకేమో! నన్ను తీసుంచి ఈ తీరాలు పుచ్చుకొండి” అంది. —“నాయనా! అమాటలు క్రిందటి ఉంగరిగ్గంద అన్నట్లుగా వినిపిస్తున్నై

IX

శ్రీజగన్నాథస్వామివారి కల్యాణమహోత్సవాల జగన్మాతవనంగా జరుగుత పని పరిశ్రమలు పంపుతున్నాయి. అలితాంబ “శత్రు మేము జగన్నాథస్వామి వారి కల్యాణమహోత్సవం చూచిరావటానికి ప్రయాణం కడుతున్నాం” అంది. “మళ్ళీ ఎన్నడూ తిరిగి రావటం” అని నేనడిగివుట్టి —“ఏమో ఎన్నడో వస్తాం” అంటూ విసుక్కుంది. కాస్తేపు నేను ఊరుకొని “అక్కడ స్నానపానాలకు కరుణల సరిగా జరుగుతున్నా” అని అడిగా. —“ఏమో శత్రులని అదుర్దాపడేవాళ్ళ కావటాలు కావాలిగాని మిత్రం

లాభి? మాకంతోషాగ్నిగాని" అంది. నేను నవ్వుతూ నాకళ్ళేమంత పాపిష్టికల్పి!—మీకేం! అక్కడెవరో మీకు తెలిసినవారున్నారుట, అన్ని సదుపాయాలు చేయటానికి... నాకెవరున్నారూ!" అన్నా. ఆవిడ నవ్వుకుంటూ "మీకు మేము లేమా?" అంటూ లోపలికి పోయింది. "అబ్బా, అమాట నాకేర్ల సౌధానికి వెయ్యి పాటిల పెట్టయింది. అట్టిమాట వివటానికి కలలు కంటున్న నావృద్ధయం ఎంతసంతోషంతో ఉత్పి గంతులు వేసిందో నాయనా! ఇప్పుడంత చిట్టి దుఃఖంతో గండరగోళం పడుతూ తూలిపోతోంది. నేనావుకోలేను" అంటూ అవురుసున్నాడు.

మూర్తి నెమ్మదిగా "బాబూ ఎప్పుడూ వెన్నెలే ఉంటుందా! తరువాత కానీ..." అన్నాడు "నాయనా! ఔను! ఆ కల్యాణోత్సవాలను నేను వారితో పండు వెన్నెలలోనే బయలుదేరింది. ఆ ముగిసినారెద్దరూ వెనక వస్తుంటే మేమిద్దరం వెన్నెల్లో వివినకర్పిల్లాగా చిమ్మి కంటూ పోయినాం. ఒక్క పురాణగాథలే గాదు, ఏవో గాథల్లో క్షణంలో స్వేచ్ఛ చేరాం. ఆ మామ గార్మి మాయం విశ్వాసమిట్టిది."

జగన్నాథస్వామివారి దర్శనానికి వెళ్ళిం. జనం తండ్రిపతండ్రిగా విరగపడుతున్నారు. "ముసలివారెద్దరూ పిల్లవాడిని తీసుకుని జనం సంపిచ్చినప్పుడే వెళ్ళి దర్శనం చేసుకుంటామని బసవశైలిపోయారు. నేనిప్పుడే స్వామిదర్శనం చేసితిరాలి... ఎట్లామరో" అంది లలితమ్మ "నేనున్నాగా; అంతగా కాకపోలేనే నెరిగిన పోలి పోడు కనుపించాడు, బాడిచార్వాణానా దర్శనంచేసి మరీతెగదాంలే" అన్నా. "నువ్వంటున్నేగా నేను బయలుదేరిందీ! ఒకరికొకరు ఎట్లాఉండకలుగుతామా?" అంటూ నా కొంగుపట్టుకుని ఆలయం లోపలికి జనాన్ని ఒత్తుకుంటూ వచ్చింది. "ఈ అమ్మాయి మా చిట్టి కాకూడమా!" అని నా వృద్ధయనాగ్లో నవ్వుని మోకమోగింది. "ఔను నేను మీ చిట్టువ్వెందుకు కాకూడమా!" అని లలితమ్మ సన్నగా అన్నట్లు విని పించింది. నా గుండెమోత ఆమెకు విసిరిందిదేహాని నాకు పిగ గలిగింది.

ఇట్టే దీక్షతాదర్శనం చేసి ఉత్తరద్వారాన వచ్చి మంటపంపక్కన కూర్చున్నాం. "హాపం నవ్వు ముందుండి జనాన్ని ఒత్తిగించేటప్పటికి నీ జబ్బుకన్నవరిగ

ఉంటే. నేనేం చేయను" అంది. అప్పుడూ వెన్నెలే ఎంతవెన్నెల. అబ్బాయింక చీకటికిముందు వింత వెన్నెలుండను. "పదండి ఆమంటపంమీద కూర్చుని భజనలుచూద్దామంటుంది. ఏవో కొసరి కొసరి మాట్లాడ బోతుంది. వెన్నెల చాలా యిదిగా ఉందంటుంది. ఒక పొద్దువేళ స్వామి కల్యాణం జరుగుతోంది. అమ్మవారిపే ఆయ్యవారిపే పగవరులు ఎంతో ఆనందంగా ఉన్నై. వాటిలో విశేషాలు లలితమ్మగారు వినిపిస్తోంది. వాకు తెలియనివివరాలుకూడ వచ్చినయి. చదువుకున్న స్త్రీలని ఆమెమీద భక్తికూడా కుదిరింది. ఆ జనసమృద్ధంలో స్వామికల్యాణమహోత్సవం, ఇద్దరం ఇద్దరిమయి చూచామా లేక యిద్దరం ఒకళ్ళమయి చూచామా స్పృహ లేకపోయింది."

కొందరు అల్లిగ పిల్లలు ఒక అడవిల్లిని అల్లిగ పట్టించారు, "చూచారా! ఎవరైనా ఆడది కనుపిస్తే భరణాళ్ళలో అదీవరస... వెళ్ళేటప్పుడు నాగ లేమిటో!" అంది. "నేను మీ వెంట ఉండగానే!" అని నేనంటూ ఉండగా "మీరు ఉన్నారనే అట్లా వచ్చి కూర్చోగలిగింది. "ఎవరైనా ఆడది మోకమవుతుందని అడిగితే మీరేమని చెప్తుతారో?" అంటూ అవిగ తరంగరాలు పోతున్నారని చూడడం. నేను సందిగంతో పడ్డా— "అబ్బా! అయ్యేడుకోజలేకారు ఎనిమిది సంవత్సరాలూ అట్లాగే గడచిపోయినై — "ఎన్నని తల్లిపోనుకోనా. ఏదైనా ఒక పెద్దపెళ్ళ క్రిందపడి యిద్దరం చాగైనా పోయాం కాదు.

కుర్చివాడి కేదైనా పాతం చెప్తుకూ ఉంటే "ఏమిటదీ నాకు పెంపుడు కొడుకైనా కను స్వంత నిడలాగా చూచుకుంటున్నారా! మాటా కలుకూ లేకుండా ఒకటే చదువు. ఈ ఊర్వాచ్చింకరువాత బడి పంతులుకనం నేర్చుకుంటున్నార గానోయ" అనేది లలితమ్మ అనోటమ్మట ఏమాట వచ్చినా కళ్ళుగా ఉండేది.

ఆవిడ చాలా తెలివైన మనిషి. మామగారమాతా ఆ అమ్మాయి నలకపోనే అన్ని పనులూ చేస్తూఉంటాడు. డబ్బూ వచ్చు-మంతా ఆవిడ చేతులమీదుగానే జరుగుతూ ఉంటుంది. పాలుకు రెండు చూడు నేను వచ్చేట్టున్నై.

ఒకరోజున మామగారి ఎదుట లలితమ్మ నాకు ఒక 100 రూపాయల బోటిచ్చి "ఇది మీ క్యాంప్ లో మీ

పరంగా ఉంచండి. అర్జునుగా కావలెనన్న నేను హలన పీనుకు వాడుకొనవచ్చు. మాదగ్గర ఎంతఉంటే అంత ఖర్చుగానే ఉంది” అని అడిగింది. నేనా నోటు తీసుకొనుచున్నానే “నాకు బ్యాంకి దావరికం లేదే! కాన అసింది కొట్టులోంచే పీనుకుంటూ, పోసి కొట్టులో జనుచేయిద్దామంటే ఏ బాపతుకొంద జను చేయిద్దానూ అని ఆలోచిస్తూ తిర్చించుకుంటున్నా.” వెంటనే లలితమ్మ మూతి ముడుచుకుంటూ “బాబూ! మీరేం బాధపడనక్కరలే! మాదబ్బు మాకు బగువు కాదు లేండి. ఏదో ఫరం మేనేజరు కనుక ఆదనుకు వస్తుందని ఆశతో అడిగాం” అంటూ లోపలికి వెళుతూ “ఇటువంటి మేనేజరు మేనేజమెంటు.. బరే...వట్టి... ..” అని ఏదో అంటోంది. ఆ లలితమ్మ మామగారు పోసిలేండి, మీను బ్యాంకి ఎక్కెత్తుంటు ఉండకపోలే ఏం చేస్తాం గనుక” అన్నాడు.

XI

నేను భోంచేసి ఫరంకు వెళ్ళాలని తలుపు తాళించేసి యింటికి వచ్చా. జనం రోడ్డుమీద నందడిచేస్తున్నారు, అటుచూతున్న గదా రోడ్డువక్క యింత అన్నం చెల్లాచెన్నై పడిఉంది. ఒక కుక్క తింటుంది. కొద్ది దూరంలో ఒక మట్టికొట్టుకున్న గుడ్డకు చేత్తో పుచ్చుకుని 10-12 ఏళ్ళ పక్కనాడు ఏడుస్తూ నుంచున్నాడు, విషయం తెలియటల్లా. ఇంతలో మా నాకరువచ్చి ఆయ్యగారూ! ఆ బాపన ఆబ్బాయిగారు మాదా కళకం పోగుచేసుకుని మనవిధినుండా ఎదుకుంటే నాయుడుగాది కుక్క ఎంటపడి ఆ కుక్కాయనచేతిలో నుంచి పీలికలుగా చించి కూరలూ, పులునూ, నేల పాలుచేసి అన్నం తింటోంది. వణం కొనం ఇద్దరు తమ్ములూ, తల్లి ఎదురుకూస్తూ ఉంటూంటు. పోవం! ఆ బుద్ధాయన ఒకలే ఏడుపు! అని చెప్పాడు. నాకు చాలా బారి కలిగి ఆ కుక్కవాడిని మా నాకరుచేత పిలిపించి ఏడవకని ఒడారుస్తున్నా. ఆ కుక్కవాడు ఏడుస్తూ నా కళ్ళలో ఇది ఒకలే గుడ్డ. కుక్కకాస్తా చించేసింది. అన్నంకొనమని తమ్ముడూ నాళ్ళూ చూస్తూఉంటారు. ఇంతలో నేను మూలకు కూడా వెళ్ళాలని ఎక్కెక్కి ఏడిచాడు. ఇంతలో ఒకతడు ఏదైనా యిచ్చి పంపండి పంతులుగారూ! అన్నాడు. వెంటనే ఆ కుక్కవాడిని లోపలికి తీసుకెళ్ళి సుధ్ధంగా పోసిం చేయండి నాకు రాత్రికి ఉంచుకున్న అన్నం-

కూడా తీసుకు వెళ్ళమన్నా. ఎందులో పట్టికల్పనూ అన్నాడు. ఎదురుగా ఉన్న ఖద్దరు ఉత్తరీయం ఇచ్చి అందులో కట్టుకువేళమన్నా. మళ్ళీసాయంకాలం పీనుకువచ్చి యిస్తానన్నాడు, నేను “అక్కరలేదులే” అనేప్పటికి “అచ్చంగా పీనుకొనా” అని అడిగాడు. నేను “ఓ” అన్నా ఎదో సంతోషంతో. అప్పుడా బుడతడి ముఖంలో కనుపించిన సంతోషం—“అబ్బా ఇంతరుఖానీ! - ఎంతో సుఖానీ! కారణమైంది..”

“ఈకాస్తఅన్నం మీ ఆందరికి సరిపోతుందా” అని అడిగితే “ఇది మా తమ్ముళ్ళకేచ్చి నేను బడికివెళ్తా” నన్నాడు “నీకట్లామరి” అంటే “మా అమ్మఉందిగా” అవిడ ఎట్లాగో తెచ్చిపెడుతుందన్నాడు. అవర్రవాడు మా అమ్మ ఉందిగా అనేప్పటికి నాకు మా అమ్మ లేదుగా, యిట్లా కడుపులో పెట్టుకునేందుకు అని దుఃఖమొచ్చింది. “అబ్బాయి! ఈ బియ్యంకూడా తీసుకెళ్ళి వండుకుతివం”డని ఇచ్చి పంపా, “అమ్మతో ఇదంతా చెప్పకుంటానని అవర్రవాడు వెళ్ళిఉంటాడు.. నేను మా అమ్మను స్మరించుకుంటూ ఫరంకు వెళ్ళా. మాయెద్దరినీ పంపి మానాకరు వాకిట్లో కూర్చున్నాడు. సాయంకాలం రెండు తెనుక ఆలస్యంగా యింటికి వచ్చా. అప్పుడు కంటచేసుకోకలసి వచ్చిందని ఇదా రున్నా. వైన ముప్పవట్టి వర్షంచచ్చటట్టుగా కూడా ఉంది.

“మాప్తుగారూ!మాప్తుగారూ!”అంటూ లలితమ్మగారి కర్రవాడు వచ్చి, “మా ముసలమ్మ మిమ్మల్ని వెంటనే వచ్చి ఒకమాట వినిపామ్మని చెప్పిపంపిందండి” అన్నాడు. అతడి తాత మహమ్మూర్షు చేయించటానికి ఏదో ఊరు వెళ్ళాడు. ఒకతే ఆయన దగ్గరనుంచి ఏదైనా ఉత్తరంవచ్చిందేమోనని, “మీ తాతదగ్గరనుంచి ఉత్తరం వచ్చిందా!” అని అడిగా. “నాకు తెలియదు, మిమ్మల్ని అర్జునుగా రమ్మనమని మా అమ్మకూడా చెప్పింది అన్నాడు. వెంటనే చొక్కా దొడుక్కుని రెండు నిమిషాల్లో వారియింటికి వెళ్ళా.

ఆ ముసలవిడ నాయనా! ఇంత పొచ్చుపోయిందేం యింటికి వచ్చేప్పటికి - చూచానా! ఆ ముసలాయన వెళ్ళి ఆతివేతిలేదు - ఉత్తరం కూడలేదు, అంటూ ఏదో మెడలుపెట్టింది. కొంతసేపు లలితమ్మ గూడా మాట్లాడింది. పొచ్చుపోతోంది, నేనింకా కంటచేసుకోవాలి. పిళ్ళకు నాయుబ్బంది ఏం తెలుస్తుందీ ఆను

కొని అన్యాయా శకతా! ఇంకా శక్తి భోజనం చెయ్యాలి కూడాను" అని లేచా.

అలికమ్మ "ఇప్పుడు వంట చేసుకునేగాదా?" అంది. పొద్దుటి గొడవంతా చెప్పాలి వసుంధని "కాదు లెండి....." అంటూ ఉండగా "అబద్ధా లాడైనా ఒక అడవిలోనూ కంచావానా?" అని నవ్వింది. "సరే లెదురా! అశేటప్పటికీ సరిలేమా చేసేలేదు. మరొక మాట మాట్లాడకుండా లేచి యిక్కడ భోజనంచేసి పొండి. ఇదిగో నీళ్ళు, ఇదిగో పట్టుబట్టు" అంది. ముసలమ్మగారు "లేనాయనా! పొద్దు నెవ్వడో భోంచేసి వెళ్ళావు. వెళ్ళేప్పుడు మిగతా అన్నంకూడా ఏకరిపో చ్చి కూడ వెళ్ళవట!" అంది

లేక తప్పింది కాదు. అలికమ్మ కడిగింది. "ఈ గారెలా, పిరాన్న చేసుకో! అనుకున్నా. అలికమ్మ నవ్వుతూ "పొద్దుటి మీ ధర్మబుద్ధికి సద్యఃఫలితంగా సాయం కానిది! భగవంతుడు మీ ఫలితమిచ్చా"డంది. అట్లా గతే నాకు భగవంతుడు లలితాంబికారే కాదు" అన్నా. "అలలితాదేవి కూడా విశ్వేశ్వరదేవిగా దైవం" అంది. ఆ మాటలు మధులాలికినె. "నాదర్శానికి ఇది ఫలమేలే మీ ధర్మానికి ఫలమే!" అన్నా. "నాకా శుశ్రూషి దయచా" అంటూ అసలికమ్మ రెండు గారెలు తెచ్చి వస్తన్న కొద్దీ వేసింది. — "నాయనా! అడచేమిటోగాని సద్యఃఫలమే కాకపోతే ఈనాటికి మనసు మరువకుండా ఉండగలదా! అంత ఆస్వాద్యమైన భోజనం.

మెరుపులు పొర్రంభమై వర్షం పొర్రంభమైంది. గాలి హోయమంటోంది. ఇంటికి ఎట్లా వెళ్ళమో అని అలోచించుచున్న నాడవక అలలితాంబ నిలబడి "విశ్వేశ్వరంగాయా! ఇంటికివద్ద పాతక ఏదీ పిల్లలరేకుండా ఉంటే ఆ గదిలో పరుపుమీద పడుకొని ఉదయం వెళ్ళవచ్చు" అంది. ఆ మాటకు కత్తానే చేసేదమకు ముసలమ్మగారు గాధని దగ్గరి ఉండి లేకుండా ఉంటే ఇంటికి వెళ్ళింది. లలవంత చేసుకున్నా" అంది. ఎట్లా వెళ్ళేదీ గొడుగు లేదు. వర్షం అంతకంతకు అధిక మవుతోంది. చివరకు — "సరే లెండని" శక్తి పడుకున్నా. బయట జమ్మని ఈమరులేస్తుంటే లోపల నేను మునుగుపెట్టుకొని వెచ్చగా వదులని యిట్టే రైలు వారుకున్నా — "కాని నాయనా! నా చేతిపట్టు

తెల్లవారింది కాదు" — తెల్లవారింది. వర్షం తెలిసింది. కాని తెలిమబ్బులు కండాలుగా కృష్ణమృతుంటున్నై. వసారాలో "అత్తా! రాత్రి నేను స్వయంగా తినుకు తున్నట్టు కల వచ్చిందే" అని అలికమ్మ ముసలమ్మతో అంటుంది. ముసలమ్మ "అమ్మాయి! తలంతా పెన వేసుకుపోయింది, తెలుటి పోసుకోరాదు" అని అత్త అంటోంది. నేను లేచి సూర్యుని యింటికి వచ్చేవా.

XII

మహన్నాన్ను చేసుకుని ముసలాయన యింటికి వచ్చాడు. నాన్ 15 రోజులు జ్వరం పట్టుకుంది. పెంటరిగా ఉండటంతో "మీకు పత్తాపానం సరిగ్గా జరగటమేదు కనుక మా యింట్లో వచ్చి యుండవంటాడు ముసలాయన. అలికమ్మకూడ ముసలాయనను తెలుపలేదు కొని వచ్చి మా యింటికి వస్తేనేగాని పిలువేదని బలవంతంచేసి తమ యింటికి తీసుకువెళ్ళింది. ఎంగో నేనచేసింది. దగ్గరకూ లేకపోతే చెయ్యి తీయి వచ్చి వరండాలో ఆ గదిలోకి తీసుకువచ్చేది. వారింజరసం బత్తాయరసం ఇచ్చేది. వంట పనిఅంతా అముసలాయనమీద పెట్టేసి, నా దగ్గర ఉంటూ ఉండేది లలితాంబ. మంచూ మామూలేని నా స్వంతవైద్యం. హృదయపూర్వకమైన అమె పరిచర్యలు, యింతే కావాలి కోగం తెలుపాది పోయింది.

ఇంటికి వచ్చిచేయమని మామ దగ్గరనుంచి ఉత్తరం వచ్చింది. "వెళ్ళటానికి పిలువేదని అలికమ్మ కల్గింది. పత్తం వంట పనులొందని ఉత్తరం వచ్చియింది. మామ చిట్టిన పంపించాడు. అలికమ్మ నాకు బత్తాయ రసం ఇస్తూ లోచివనేక చేసుంటే మాదిట్టి కంట పడింది. "ఎట్టిమమ్మగారూ! వారికి ఏం కావాలో చూడండి" అని అలికమ్మ అంటే "ఎంతమంది మాదారీ! అంటూ దీర్ఘం నీసింది. సరే అయితే నది అలికమ్మ కంటి రెప్పలాగా నాకు కనుపించింది. చిట్టి తూలి దిగించుకు పడుకున్నది.

జ్వరం పూర్తిగా నయమయింది. మామాయిగా ఫరవంక వెళ్ళి వస్తూన్నా. అలికమ్మ మధ్యాహ్నముపూట వచ్చి నా దగ్గర కూర్చుని చిట్టితో ఏదో పనిగం యెడలు పెట్టింది. చిట్టి ఒప్పుకు ఇచ్చిగా మాట్లాడుతూ ఒక్కొక్కప్పుడు మారి ముడుచుకున్నది. ముచ్చటయి ముడుచుకున్నా సరే పొడుగు చెనుకున్నా సరే నా పరమావధి నాకు విశ్రాంతి నేనీది" అలికమ్మ. చిట్టి

ప్రకృతి వైద్య ప్రశంస

విండాడు వేంకటరత్నం రేటూరు.

క్రిమిదనంకలోటి బ్రహ్మాండనాయకుండగు సర్వాత్మకుని యనుగ్రహముచే విరాజిల్లుచున్న ఈమహా ప్రపంచము నందు బూర్వకాలంబున జీవేంద్రియులగు మా యోగిండుగ్రాచే నాచరింపబడినటువంటి ప్రకృతి తత్వమును బాగుగాఁ దెలిపించిన మహానియులకు తెలియును గాని అశ్శులకెరుకపడునా? మహాదేహేంద్రియము లాకేరిగ వర్తించని మానవులకు, శ్రీపరాత్మరుని సత్వబోధ లేరుకపడుట దుర్లభము. మరియు ప్రకంచములో ఆచారనిద్రాభయ మెదునాది సహజ కర్మలచే జీవించక కొందరు స్వంతతెలివి నుపయోగించి పట్టుదలగా స్వనాశపాకు వగు రోగమును సంపాదించుకొని చెడిపోయెడి దొక్క మానవజీవి తప్ప మరియొకటి గానబడుటలేదు. అట్లు చెడిపోవుచుండు మనుజులను మరింత చెరువుటకై ఆధునిక కాలముననే పెక్కు వైద్యగ్రంథములు గుప్తీంపబడినవి. ఆరోగ్యమును గోర మానవోత్తములారా! నేటినుండియైన నరక బాధలనంబడు పాడువ్యాధుల కాలవాతముగు ఉప్పును తినుట తగ్గించి, ఊహపై నాధారపడు మందు వైద్యులను రాక్షసుల చిక్కు దప్పించుకొని ప్రకృత్యను సారలై నుభుమాగా జీవించుచుండుడు. ఒక్క ఉప్పును తగ్గించినచో మానవు తెట్టి హింసలను చేయనొల్లరు. లోకములో రోగములెల్ల ఉప్పు తిను మానవులనే పట్టి బాధించుచున్నట్లు గుర్తించినవారికి తెలిసిన విషయము. కృత్రిమాహార విహారాదులచే జెడియుండినను ప్రకృతి వైద్యముతన తిరిగి శరీరమునకు రోగనిరోధపు శక్తి కలిగి తనకు గలిగిన రోగమునకు ప్రతికీర్తియ నొనర్చిన శరీరము బాగుపడగలదు. సర్వజీవజంతువులకు మంచులు అక్కరలే ఆరోగ్యము గలుగుచుండగా మనుష్యునకు మాత్రము మంచుతో అనవరమేమి? అంతేగాక మందు వైద్యులలో నిపుణోత్తముని పేరుపొందిన వైద్యులకు గూడ జడరని రోగములను ప్రకృతివైద్య

ముచే గురువుచుండుట అందరెరింగినదే గదా! ప్రకృతి వైద్యమునకు లాంగని రోగములు లేవు. ప్రకృతి వైద్యముచే బాగుపడని రోగులు అక్షలాది భవము ఖర్చుపెట్టి దేశములెల్ల తిరిగియు ఆరోగ్యమునుగాని ఉపకాంతినిగాని పొందలేరు. ప్రకృతి వైద్యమును మాత్రమే నమ్మి యితర వైద్యములమానిన రోగులకు ఆయుర్దాయము లేకపోయినను దృష్టహాని లేదు గదా! భూమిపై రెండు దినములు మాత్రమండి చాలిపోవు చెట్ల పుష్పములకు సైతము భగవాను డెట్టి యందమును బ్రసాదించి యున్నాడో మనము నిరంతరమును జూచుచున్నామ గదా! అట్టి త్రుష్పములకంటె ప్రకృతిలో విశేష కాల మందడలసిన మానవుల సహజ సౌందర్య మెంత ప్రకాశమంతమాగా నిర్మించియుండునో, మరియు ప్రకృతి సిద్ధముగా జీవించుటయందే హెచ్చ ప్రదంబున సర్వసంగపరిత్యాగ మున్నదను విషయమెరుంగక మానవులు కొందరు అన్తి, ఇల్లు, భాగ్యాలను విడచి పెట్టి యసత్యజనితంబగు మాయ సన్యాసమున స్వీకరించి మరింత లోకమున కంటుకొని సిద్ధులమైమని సంతపించెదరు. గాని, దానిచే నేమి ప్రయోజనము? ప్రకృతి తెలిగి వర్తించునట్టి పెద్దలనేక, సత్సాంగులైనను, అహింసా శరణీక్ష, వేదాంత ప్రశంస, శరీర వ్యాయామము, సహవాహరవిహారములు, బ్రహ్మచర్యము మొదలగు వాని కలన దురాచారములు మొదలు వశించి మానవులు ప్రాకృత జీవనలై నుభవించెదరు.

మానవులకు దుష్టకామమును గలిగించునట్టి మానక ప్రకృతి విరుద్ధపదార్థములను విడిచి చూచినచో నందలి నిజము తెలియును గాని యెన్ని గ్రంథములు జదివినను యెన్ని మాటలు వినినను అచరణలేనిది ప్రయోజన ముండదు. మానవుడు ప్రకృతి ననుసరించుట ఉత్తమ ధర్మము.

ప్రశ్న

గొల్లకోట సత్యరాజయ

ప్రకృతియంచు ప్రబలినాపు

ప్రజలనెల్ల పోదినాపు

పరంజ్యోతివైన నీవు

పరమపావనీ.

౧

ధర్మమెల్ల సధర్మమయ్యె

దాతలెల్ల దీనులెరి

దారి జూప ననాధులకును

దివ్యరూపిణీ.

౨

దీర్ఘమైన వ్యాధులందు

దిక్కులెల్ల విక్కుటిల్లు

దీనజనుల రోదనంబు

ధరను గాంచవే.

౩

కూర్చులైన దీనజనుల

కఠినబాధలెల్ల దీర్చి

కరుణతోడ బోధింపవచ్చు

కరుణదాయినీ.

౪

రోగమందు మదిని సుగ్రీకి

అరోగ్యమంచు ఆలవటింది

రోగార్తకి నిన్ను శేర

రక్షణగనవే.

౫

మంధులంచు వెట్టిచేత

మదిని నిన్ను దలచలేక

మూఢులైన నీదునుతుల

మూర్ఖత గనవే.

౬

వర్షిసాము నిన్నెమదిని

ఒరులనెపుడు సమ్మమంచు

నిన్నుమదిని వినుతి నేయ

మారడించవే.

౭

దైవ్యమంది దిక్కులేక

దిక్కు నీవటుంచు మదిని

దాపుతేరు వారికెల్ల

దైర్ఘ్య మొనగవే.

౮

ఫలములందు నీదుశక్తి

ప్రకృతియంత నీదుమహిమ

ప్రతిఫలింప వెలుగుచుండు

పరంజ్యోతివే.

౯

నీదు నామస్మరణలోడ

నీదు నేవ చేసికొంచు

నిన్నునమ్మువారి నెల్ల

నెటులబాతువో.

౧౦

ఆనంద మొనగదలచి

ఆశ్చర్యమందగాను

అద్భుత చికిత్సతోడ

ఆలరుచుండువే.

౧౧

మందులేని వైద్యమందు

మహిమతోడ వెలసి నీవు

మందహాస మొనగ నేల

మాకు పావనీ.

౧౨

రోకులెల్ల నిన్ను గూర్చి

రోకములో చాటుచుండ

రోకమాత వగుచు నీవు

లక్ష్మ్యమొనగవే.

౧౩

అఖలలోక వ్యాప్తమైన

అమరగానవినుతమైన

అదిక క్తిరూపివైన

అందిక ఏవే.

౧౪

భక్తితోడ రోజునిన్ను

బూజనేయ భక్తజనుల

భాగ్యమేమనందు భువి

భవనపాలిని.

౧౫

ఓం తత్సత్.

మ నూ చి

అయ్యా! నూ ఊరిలో మనూచికములున్నవి. నాకు తీవ్రముగా, జ్వరము వచ్చినది. అప్పుడు రుద్దరాజు సరశింహరాజు అన్నగారిని పిలిచి నాస్థితి చెప్పగా 4 గు రోజులు ఎనిమా, పిండుప్రట్టలు, అవిరి వగైరా చేసిరి. 4 గు రోజులయనంతరం మనూచి యనుమానం కల్గినది. పొక్కులు పొక్కినవి. అప్పుడు సరశింహరాజు గారు కేశవరం వెల్లి శ్రీవ్రాగ్యుని దాక్టరుగార్ని నలహ అడిగి వస్తానని చెప్పి వెల్లివారు. అప్పుడు దాక్టరుగారు ఇచ్చిన నలహను తీసుకొని వచ్చి తడికట్లు వేస్తూ ఆహారం కొట్టరి నీరు ఇస్తూ పై చెప్పిన చికిత్సలు చేస్తూ ఉండగా 10 వ రోజుకు శరీరమంతా కళ్లుకూడా కనుపించకుండా పెద్ద పోతపోసినది. ఏరోజుకూడా తలకు స్నానం మానలేదు. వారం రోజులు కళ్లు చూచుటకు వీలులేని కారణంచేత నాకు చాలా అధైర్యం కల్గినది. ఏమనగా కళ్ళల్లో పువ్వులు చేసి ఇక కళ్లు కనబడవేము అని మళ్లా సరశింహరాజుగార్ని అడిగి కంగారు చేసెరిని. వారు కేశవరం వెల్లి దాక్టరుగార్ని కనుకొనగా మన తీరలో అటువంటి ప్రహరములు ఏమి రావు, కొంచెము నెయ్యి కళ్ళకు రాసి విడదీసి చూడమని చెప్పినారట. సరశింహరాజుగారు వచ్చి దాక్టరుగారు చెప్పినట్లు చేయగా కళ్లు శుభ్రముగా చేడివ్వమనంగా

కనుపించినవి. నాకు చాలా ఉత్సాహముగా ఉన్నది. ఇంక 5 రోజుల వరకు బట్టాయి వారింజ వగైరా వండ్లు ఇచ్చిరి. తరువాత ఆకలి బాగా పెచ్చగుటవల్ల ఉదయం చేప్పడికూర మజ్జిగతో అన్నమున్న సాయింత్రం గుమ్మ పాలు, రియ్యని వండ్లు ఇచ్చిరి. ఇట్లా వారం గడిచిన తరువాత ఉదయం మాదిరిగానే సాయింత్రము కూడా అన్నం పెట్టించిరి. అన్నం ప్రారంభించేటప్పటికీ చిలకబారినది. 2 వ పూట అన్నం ప్రారంభించేటప్పటికీ పొక్కులు శుభ్రముగా రాలిపోయి పుల్లు మాని పోయినవి. ఆరోజు లగాయితు చాలా కులాసాగా వని పాటలు చేసుకొనుచున్నాను. ఈ వైద్యములో ఇంత తేలికగా వధ్యపానాదులతో నిమిత్తము లేకుండా ఈవ్రాగ్యునివైద్యములో ఇంత తేలికగా ఈ మనూచికమనే మహావ్యాధి నయమయినందుకున్న, మహానుభావుడైన శ్రీ దాక్టరు వేగిరాజు కృష్ణంరాజుగారు చేయించిన చికిత్సలవల్లనున్న చాలా ఆరోగ్యవంతుడనై ఆనందిస్తూన్నాను. గనుక ఈ మహూచి విషయములో ఎవరికి ఎప్పుడు వంధించిన ఆ దాక్టరుగారి నలహలను పొంది చికిత్సలు చేసుకొని బాగుండద రని నేను నమ్ముచున్నాను.

పెన్నెత్త సూర్యనారాయణరాజు.
హా X లు.

ప్రకృతి ధర్మ వరివల వారి చికిత్సలయము, సత్యనారాయణపురము, రెజివాడ.

ప్రతాప చికిత్సకులు : దాక్టరు కొరిపాక అదినారాయణకర్క.

ఈ చికిత్సయందును సమ ప్రజ్ఞాధులును వివిధకృత్తి చికిత్సల సహాయముచే నివారిత బడును. రోగులు చికిత్సయందును నిరసించుటకు కలదులు కలదు. అయితే రోగులకు సంహరివ్వబడును. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల క్వారా కూడా సంహరివ్వబడును. రోగులు చికిత్సయందును గాను పెద్ద లెక్క గ్రంథాయము కూడ వెంకటేశ్వరిని, ప్రకృతిని నిర్వాహకులుగాను కను అరోగ్యమును ఇరియం సహాయము నడిపించుకుండ రాసాడుగోన రామకు తయారుచేయుదు ఈ వండ్ల యుద్ధమును, వివరములకు కర్మరాక్షతో విచిత్రమున వ్రాయును.

ప్రకృతి పురుషు - తక్కువ ఖర్చులతో

నేను మొదటి ప్రసవమునకు యీ క్రింద వ్రాసిన విధముగా గడిపితిని. ప్రసవమయిన మూడవరోజున మామూలుగా పథ్యం అనగా అన్నములిన్నాను. 5 రోజులు గడచినతరువాత 6 వ రోజు తెల్లవారుజామున కుడిచేయ్యివణకి, పాలు ఎక్కువయి, స్తనమువాచి బాధతో శరీర మంతయు వణకి, తీవ్రమయిన చలిజ్వరమువచ్చి, బిగిసిపోయి, ఏమియు తెలియక ఒక గంటవరకు వుండి తగ్గినది. అప్పుడు మొదలు నుమారు 6 మాసములవరకు 10, 15 దినముల కొకసారి యును తరువాత నెలకు; 2 నెలలకొకసారి ఇట్లా 2 సంవత్సరములవరకు నన్ను ఈ ఫిట్టు వీడించినవి. పనిచేసుకొనుటకు కుడిచేయి పట్టు యిచ్చేదికాదు. యీ రోగము వచ్చేముందు కడుపులో ఉడుకు, ఆకలియెక్కువ, నులిపురుగు, కండ్లు కాన్పించకపోవడము తటస్థించినది. ఒకటి రెండుసార్లు గృహిణికూడా వీడించినది. ఈ వ్యాధులకొరకు భీమవరం అలోపతి డాక్టర్ల వద్దనున్న, రాజోలుతాలూకా బట్టలంక కాప రన్తులు మూర్ఖరోగములకు వాతరోగములకు వైద్యమున పేరొందిన ఆయుర్వేద డాక్టరుగారి వద్దను మందు పుచ్చుకొన్నానాళ్ళు ఫిట్టు లేదు. మందుమానినతరువాత తిగ్గి మళ్ళా వచ్చినది. ఇప్పటికి 2, 3 వందలు ఖర్చుపెట్టితిమి. గాని లాభంలేదు. అప్పుడు ప్రకృతి డాక్టరు శ్రీ వేగిరాజు క్రిష్ణంరాజుగారు నా కిచ్చిన

పోతానిహబలంపల్ల ప్రకృతిపురుషు నేను కూడా పోనుకుందామని కుతూహలపడితిని. కాని మావాళ్ళు పండ్లకు, కూరకాయలకు యెక్కువఖర్చు అవుతుందని జడిసినారు. దైవ వశాత్తు మేనెల గాడ్సులకు జడిసి కారము, పులును మాని కొంచెము ఉప్పువేసి ఉడికిన కూరలు మజ్జిగతోను తినేడిదానను. ఈలాగున 4గు మాసములున్నతరువాత 1940 సెప్టెంబరు 5వ తేదీ రాత్రి గం 10-40 లకు యేబాధలు లేక సుఖప్రసవమయి, అడళిశువును గని శ్రీ వేగిరాజు క్రిష్ణంరాజుగారి నలహలకై యింటి దగ్గరనే యీ ప్రకృతి పురుషు తక్కువ ఖర్చులతో పోనుకొంటిని. అప్పటినుంచి అనగా నుమారు 3 సంవత్సరములనుంచి ఆత్మవారింటి వద్ద పుట్టింటివద్దకూడ ఆయుర్వేద యింగ్లీషు వైద్యము వగైరా అన్ని పారదోలి, ప్రకృతి ననుసరించియే వైద్యమును చేసుకొను చున్నాము. కొద్దిరోజులలో ఈ సత్వవైద్య మును నమ్మి అన్ని కుటుంబములు యీ పాత్రమున నున్న శ్రీ వేగిరాజు క్రిష్ణంరాజు గారి ఆశీర్వాదమును పొంది సుఖించెదరుగాక యని అనేక వందనములర్పించుచున్నదానను.

ఇట్లు.

పోదరి, క తారి రామయ్యమ్మ.

పా.కొ.డె.క.

ప్రకృతి చికిత్సాలయము, కేశవరము. (ప. గోదావరి జిల్లా)

ఇవట్ల సమస్త వ్యాధులను వివిధ ప్రకృతి చికిత్సల సహాయముచే నివారించుటకు. చికిత్సాలయమునందు రోగులు నివసించుటకు మంచి వసతులు గలవు.

ప్రధాన చికిత్సకులు:— ప్రఖ్యాతి గాంచిన డాక్టరు వేగిరాజు క్రిష్ణంరాజుగారు వైద్యసహాయము పొందదలచినవారు వారి వ్యాధివివరములతో దివై కవరు పెట్టి పై చిరుబామాకు వ్రాయకలెను.

రోగవృత్తాంతములు జాబులు

క రి మే హ ము.

అయ్యో! ఈ వ్యాధి నాకు సంవత్సరంలో అనగా శాల్యదశలోనే అంకురించినది. ప్రథమములో షిక్కలకు కర్పాణిమాదిరిగా వచ్చినది. దానికి ఆయుర్వేదమందులు వాడినారు. క్రమంగా వ్యాధి ముదిరి పాదమువరకు వచ్చి, చీలమండవద్ద ముందునను, మడమకు, అరికాలులోను పెద్ద పుండుగా పడినది. అది చాలా దురదగా ఉండేది. చేతివేళ్ల నందున పుట్టు, కాళ్ళకు మోకాళ్ళ కింద అక్కడక్కడా పుట్టు, చీలమండకి కింద ముందుభాగమందు తెల్లని, ఎర్రని పుళ్ళు మడమలంతా పుండ్లు, అరికాలంతా పుండ్లు ఈ విధముగా 2 కాళ్ళకుకూడా ఈ పుళ్ళు ఎక్కువదురద, గోకిన నునీ నీరు కారుట, చీము కారుట, రక్తము కారుట, పాలును రేగుట, పగులుట, మంటగాకూడా ఉండుట, కడుపులో అపూర్వపుడు మంట, గుండెలో దడ, ముఖము రంగుమారి గాదరించినట్లుగా ఉన్నది. 2 పాదములు వేళ్ళవరకు చర్మము చాలా దశనరిగా ఉండుట, ఈ వ్యాధులన్ని రాకపూర్వం అనగా ప్రథమం నుంచి మందులు యింజక్షనులు చేయించి 1000 రూపాయలు ఖర్చుపడగా రాను రాను శరీరమంతయు పై వ్యాసిన విధముగా బాధలకు గురికావలసి వచ్చినది. ఇక గత్యంతరం ఏమి కనుపించలేదు. అప్పుడు కొంత మంది కేశవరంలో ప్రకృతి డాక్టరుగారు ఉన్నారు, వారి ఆశ్రమంలో సర్వరోగ నివారణ అవుచున్నది కనుక, నీవు ఆచ్చుటకు వెళ్ళవలసినదని నాకు చెప్పిరి. ఆ మాటలువిని వెంటనే డాక్టరుగారివద్దకు వచ్చితిని. వారిని చూచుటకోడనే నా వ్యాధి తగ్గినట్లుగా నాకు ఉత్సాహము కలిగినది. డాక్టరుగారు కూడా నీ వ్యాధి మానరోజులకు నిర్మూలం కాగలదని నాకు బోధించి చికిత్సలు ప్రారంభించిరి.

వారు చెప్పినట్లుగానే మానరోజులకు నుగుణం కనుపించినది. ఇంకా ఒక మాసం ఆశ్రమంలో ఉండి జలచికిత్స అహారమార్పులు విధానమంతా డాక్టరుగారివల్ల వ్రాయించుకొని యింటికి వచ్చితిని. మొదట అంతేడబ్బు ఖర్చు పెట్టుటతప్ప ఏమిలాభము లేకపోగా మరి కొన్ని వ్యాధులు సంప్రప్తమయినవి. దైవానుగ్రహమువల్ల నా కర్మ పరిపక్వదశకువచ్చి ఈ ప్రకృతి డాక్టరుగారు దర్శనమిచ్చి నాకు తక్కువ ఖర్చులతో శరీరారోగ్య మిచ్చినారు. కనుక వారికి నర్సేశ్వరుడు ఆయురారోగ్యము లిచ్చి రక్షించి వారిద్వారా ప్రజలను రక్షించుగాక యని ప్రార్థించుచుంటిని.

కొండ్రగుంట వెంకట సుబ్బయ్య.
యంజరం పాడు.

క దు పు మ ం ట.

అయ్యో! నాకు 6 మాసములనుంచి కడుపులో మంట, శరీరముపై మంట, గడ్డముక్రింద తామర లాగున వేసి దురదగాను రసికారుచుండును. కొత్తపేటలోను మా గ్రామములోను యింజక్షనులు యిచ్చినారుగాని తగ్గలేదు. 400 వందలు ఖర్చుపడగా వచ్చిన లాభమేమిటీ అంటే (వాస్తూన్నాను. గుండెబరుపు, విరేచన బద్ధకం, శిరస్సుమంట, దిమ్మగా ఉండుట, నిద్రపట్టక పోవుట, కడుపులోనుంచి గొంతుక లోనికి ఆవిరిక్రింద వచ్చుట, కాళ్ళు, గుండె, కంఠము, చెవులు, మంట, తలపోటు, కాళ్ళు, చేతులు, నడుము, ఎక్కువగా లాగుట. అంబయెక్కువ, నోటివెంబడి నీళ్ళు యెప్పుడు కారుచుండును. ఆకలిఉన్నది. తింటే జీర్ణముకాదు, నీరుడు యెరగా వెళ్ళును, శుక్లవర్ణమున్నది, సరములన్ని యెక్కువ నొప్పిగా ఉండును. కీళ్ళు మెదిలిన వెంటనే విరుగును, గోళ్ళు మంట,

కుడిచొక్కలో యెక్కువమంట బయలుదేరి పది. అప్పుడప్పుడు పేగలు బిగబట్టినట్లుండును. ఇట్లుండగా విసికిడివల్ల తెలిసికొని కేశవరం ప్రకృతి ఆశ్రమంలో డాక్టరుగారికి చూపిస్తే తగ్గుతుందని ఆశతో అచ్చటికి వచ్చితిని. శ్రీ డాక్టరు వేగిరాజు కృష్ణారాజుగారు ఆశ్రమంలోనే ఉన్నారు. అప్పుడు నన్ను చూచి సీకేమి భయంలేదు, నీవ్యాధి పెంటనే తగ్గుతుందని నాకు ధైర్యోత్సాహములు ఇచ్చి చికిత్సలు ప్రారంభించివారు. 2 మానములు ఆశ్రమంలోనే ఉంచి నావ్యాధి నిర్మూలంచేసి నాకు ప్రాణదాన మొనంగి నన్ను కులాసాగా ఇంటికి వంపించిన శ్రీ డాక్టరుగారికి అనేక వందనము లర్పించుచూ ప్రజలందరు వీరి ఆశీర్వాదములతో రోగవిముక్తులు బౌదురుగాక అని వేడుచూ, శ్రీ భగవానుడు శ్రీ డాక్టరుగారికి పూర్ణారోగ్య వత్సర్యము లిచ్చి రక్షించుగాక.

సతి సత్యన్నారాయణరెడ్డి.
డి.బి.సి.క.

ప్రకృతి పురుషుడు

నాకు 6 సంవత్సరముల నుంచి అక్షర్లము, విశేషములు, కడుపుడుబ్బు, గుండెబరుపు, దుడుకు, ఆయాసము, శాస్త్రులగుట్ట, నీరసము, పనిపాటలు చేయుటకు చికాకుగా నుండుట, ఇట్లుండగా ఆయుర్వేదము కొన్నార్లు వాడితిని. ఏమి ప్రయోజనం కనుపడలేదు. తరువాత ఇంగ్లీషు వైద్యం, అరకులు, ఇంజక్షన్లు చేయించిరి. ఎంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టినా డబ్బు ఖర్చు తప్ప ఫలితం కనవించలేదు. అంతకంతకు నీరసము, వ్యాధులు మెచ్చి చాలా బాధపడుచుండగా కేశవరంలో ప్రకృతి డాక్టరుగారైన వేగిరాజు

కృష్ణారాజుగారికి చూపిస్తే వ్యాధి కుదురునను నాశతో వెళ్లి వారికి చూపగా భయములేదు. ఆహారం మారినై నరిపోవు నని తొట్టిన్నానం వగైరా చికిత్సలున్ను, ఆహారం మార్పులును చేయించిరి. 7 వ మానము రాగానే ప్రకృతి చికిత్స ప్రారంభించితిని. మానములు పూర్తి అయ్యే నరికి బాధలన్ని తగ్గి చాలా ఆరోగ్యం వచ్చినది. ఇదివరకుకంటే ప్రసవము కూడా చాలా తేలికగా ప్రసవించితిని. ఆడబిడ్డ పుట్టినది. ఇదివరకు పిల్లలకు పాలు ఉండేవి కావు, ఆవుపాలు వల్లెవార్లము. ఈ బిడ్డకు పాలు పూర్తిగా నరిపోయినవి. ఇదివరకు వలె నాకు ఇంగువ బెల్లం వగైరా పాడు మసాలాలున్ను, బిడ్డకు ఆముదము నూనె కర్పూరము వగైరా ఏమి అక్కరలేకుండా దేశోద్ధారకులై ప్రకృతి డాక్టరుగారు చక్కని గాలి, చల్లని మంచినీరు, ప్రసవించిన 6 మానములవరకు వండని కూరలు, ఫలాలు, మజ్జిగ వగైరా వస్తువులన్నియు పెట్టించిరి. ఇంత ఆరోగ్యము వస్తుందనిన్ని. అనలు జీవితం నని కూడా నాకు నమ్మకం లేదు. అటువంటి అవసమృతం మనిషిని ప్రకృతిదేవి కనికరించి నాకు పూర్వముకంటే మంచి ఆరోగ్యముచ్చినది ముందు స్త్రీలు బాగుపడితే వెనుక పురుషులకు కూడా తొవదారికి అన్ని కుటుంబములు కూడా రోగాలకు దూరం కావచ్చునని నానమ్మకము. నా సోదరీమణులందరు నావలె సుఖంతురు గాక! నాకు పూర్ణారోగ్యముచ్చిన డాక్టరుగారికి అనేకవందనము లర్పించుచు వ్యాసము ముగించితిని.

కొత్తపల్లి వైద్యుడు.

కంచుమర్ర గామం.

మూత్రపు సంచిలో పుండు

నాకాపురస్థలము పాలకోడేరు. నాకు 18 సంవత్సరములవయస్సులో మూత్రము వెల్లిన కరువాత పోటుపుట్టినది, చాలా బాధకూడా లభిసినది. కొబ్బరినీరు పుచ్చుకొంటిని గాని క్లగలేదు. బాధ యింకా హెచ్చినది. నిద్రుర లేదు. అప్పుడు హోమోపతి వాడితిని గాని క్లగలేదు. అన్నం హితవులేదు. నీరసము హెచ్చుచున్నది. మావాళ్ళు కంగారుపడి భీమవరం లేడిఆస్పటలకు తీసుకు వెళ్లగా 6 ఇంజక్షనులు చేసిరి. అరకులుకూడా ఇచ్చిరి. ఒక మాసము రోజులకు క్రమముగాత్గినది. తరువాత 2 సంవత్సరములకు ఇదివరకటికంటె మూత్రబాధ హెచ్చుకాగా మరల వెనకటి లేడి డాక్టరుకు చూపగా 8 ఇంజక్షనులు చేసినది. 2 మాసములకు క్రమముగా తగ్గినది. మరల 2 సంవత్సరములకు తిరిగి వెనకటి బాధలు ప్రవేశించుటయేగాక ప్రాంతికడుపు బిగవట్టుట, నిలబడలేకపోవుట ప్రతిగంటకు మూత్రం వెళ్ళుట, ఇట్లుండగా ప్రకృతివైద్యము చెయ్యమని అందరు ప్రోత్సహించిరి గాని నేనే చెయ్యలేనని జడిసి వెనకమాదిరిగా ఆ డాక్టరుకే చూసినాను. ఈ సారి 12 ఇంజక్షనులు చేసినది. కాని ప్రయోజనములేదు. వేసవికాలము మూలముచేతనే ఇంజక్షనుల చేతనే చాలా బాధలుపడి యమలోకములో బంధించినట్లే ఆస్పటలులో మూడు మాసములు బంధించబడి చివరకు కొంతవరకు తగ్గినది. మరల సంవత్సరమునకు వెనుకటివలె సకల బాధలు కల్గినవి. అప్పుడు కేశవరమునుండి వేగిరాజు క్రిష్ణారాజుగారు మాగ్రామంరాగా వారికినన్ను చూపించినారు. వారు పరీక్షించి ఇది అసాధ్యమైన రోగ మనియు వెంటనే చికిత్స ప్రారంభించమనియు, చేయకున్న

ప్రాణాపాయము రాగలదనియు ఆశ్రమము రావలెననియు చెప్పిరికాని వేసవికాలమగుటచే నీరసములో ఈ చికిత్సలకు ఆగుట కష్టమని తలంచి ఇచ్చటనే ఆయుర్వేద డాక్టరుచే మందు ఇప్పించిరి. తగ్గుటకు బదులు హెచ్చినది. 200-0-0 ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి ఏమియుతోచక మరల వెనుకటి ఆస్పటలకు వెళ్ళితిమి. ఆమె పరీక్షచేసి మూత్రపుసంచి పుండుపడినదనియు మావల్ల కాదనియు విశాఖుపట్నం వెళ్ళమనియు చెప్పినది. తరువాత ఇక ప్రకృతివైద్యము తప్పదని ఉపవాసము లేకుండానే ఒకపూట భోజనమున్ను సాయంత్రము పండ్లన్ను తొట్టిస్తానం వగైరా చికిత్సలున్నూ ప్రారంభించగానే వెంటనే బాధలు ఉపశమించినవి. సోదరీమణులారా! మీరందరును నావలె మొదట జడియక ప్రకృతిమాతను నేమిచి డాక్టరు వేగిరాజు క్రిష్ణారాజుగారి సలహాలను పొంది సుఖించవలసినదిగా కోరుచున్నాను. నాకు ఆరోగ్యమిచ్చిన డాక్టరు క్రిష్ణారాజుగారికి అనేక వందనము లర్పించుదానను.

కు నాధ రాజు మారమ్మ.

ప్రకృతి పురుడు

(చవంచంలో ఉండి పాడువ్యాధులను దూరం చేసే ప్రకృతిదేవిని ఆశిస్తూ ప్రజలకు ప్రాణ నాదినప్పము. నాకు 18 వ సంవత్సరంలో గర్భిణీ వచ్చి మగశిశువు జనించి మరణించినాడు. మరల సంవత్సరమునకు అడవిల్ల జనించి ఆమెకూడ ముందు మాదిరిగానే జరిగినది. అప్పటినుంచి అక్షర్లము విరేచనములు ఆయాసము, గుండెడడ, నెలసరి జరగక పోవుట, స్థూలశరీరము పెరుగుట ఈ విధమైన బాధలు కల్గగా జెజవాడలో డాక్టరు రంక

నాయకమ్మకు చూపగా ఇంజక్షనులు చేయవలెనన్నది. మా వారు ఆయుర్వేద డాక్టరు గారు ఇంజక్షనులు ఇవ్వము లేక లోద్ర సీసాలు కొన్నాట్లు ఇచ్చినారు. దానివల్ల ఏమియు ప్రయోజనం కనపించక ప్రకృతి చికిత్స చేయుట మంచిదని ప్రోత్సహించినారు. అప్పుడు డాక్టరు వేగిరాజు క్రిష్ణంరాజుగారి సలహా పొంది చికిత్సలు ప్రారంభించితిని. అపర్యావరము తింటూ, తొట్టి చేయగా వెనుక బాధలు తగ్గి నెలసరి ప్రతినెలా సవ్యముగా జరుగుట కల్గినది. ఇట్లు సంవత్సరము చేయగా గర్భిణీ వచ్చినది. 3 వ మాసము వచ్చిన తరువాత ఒకపూట కూరలతోను మజ్జగతోను దంపుడుబియ్యపు అన్నమున్న ఒకపూట వండున్న తొట్టివగైరా చికిత్సలున్న మానములు పూర్తి అయ్యెంతవరకు చేసితిని. ఇది వరకుకంటె చాలా తేలికగా ప్రసవించితిని. అడవిడ్డ జనించినది. ప్రకృతి పురుడే పోసుకొంటిని. అంధకారబంధురమైన జైలు తప్పి చల్లనిగాని, చల్లని మంచి నీరు, చక్కని వెలుగు వగైరా చికిత్సలతో హాయిగా పదిహేజాల పురుడు 10 ఘడియలుగా జరిగినది. ఇదివరకు

పురుళ్లకు జ్వరము, కడుపునొప్పి, వగైరా బాధలతో చాలా బాధపడితిని. ఈదభా అట్లు బాధలేమీ లేకుండా చాలా ఉత్సాహంగా సుఖంగా ఉన్నది. ఇదివరకు పాలు చాలక క్షీరవర్ధని సీసా వాడితిని. ఈసారి ఏ సీసాలు అక్కర లేకుండా బిడ్డకు పాలు సరిపోవుచున్నవి. కాబట్టి ప్రకృతివైద్యము చేస్తే భయమని ప్రశంసలందు జడినేను. ఏమి భయంలేదు. తప్పక అందరు ప్రకృతి పురుళ్లు పోసుకొని అమోఘమైన పాలతో బిడ్డలను కులాసాగా పెంచుకొనెదరు గాక అని వేడుచు, పురుళ్లే కాదు, ఏ యొక్క వ్యాధి ఆయినను సరే, శ్రీ డాక్టరు గారైన వేగిరాజు క్రిష్ణంరాజుగారి సలహాలతో వ్యాధులను దరికేర నిష్ఠక ఆరోగ్య విశ్వరూపంతులయ్యెడ రని నా ప్రార్థన. ప్రపంచాన్ని ఉద్ధరించే మహానుభావులైన క్రిష్ణంరాజుగారికి ఆయురారోగ్య మిచ్చు గాక యని భగవంతుని వేడుచు వారికి అనేక వందనము లర్పించుచున్నాను.

ఇట్లు, తమసోదరి
గొడవరై మహాలక్ష్మి.
రె జ వా డ.

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రకృతి చికిత్సలయము

మునులతోట, రేవెల్లెతాలూరా, గుంటూరుజిల్లా.

ఇచ్చట బేషధనులు, అపేషధనులు, ఇంజక్షనులతో నిమిత్తము లేకుండా యోగవ్యాయామ వివిధ ప్రకృతి చికిత్సా విధానములచే కుష్ఠ, బొర్లి, ఉబ్బసము, డియ, మూర్చలు, పిచ్చి, కంఠ్యాత్వము మరియు సుఖివ్యాధి మొదలగు మానవులకు సంకోమించు సమ ప్రవిధము లగు కారిక మానసికము లగు రుగ్వృతలు నివారించబడును. మరియు నూక బేషాలు సప్తనివారగను, దుర్బలశరీరులు బలిష్ఠులుగను, అందవికారము సౌందర్యవంతులుగను చేయుదురు. రీడలకు మాత్రము ఉచితముగా చికిత్సచేయుదును. వివరములు కొరవారు 0-6-0 పోస్టరిక్కులు కంటించినచో “ప్రకృతి వైద్య” పుస్తక గ్రంథము పంపబడును.

(16 వేళ తరువాయి)

రక్కంలేకుండా తాను మరక, వనసు మర్పుకోకా, నావిడికి యుద్ధ సన్నాహంలో ఉండేది. లలితమ్మ నామట్టా కొట్టకట్టి "నావిడ్లు పుడివీవట!" అన్నట్టు పూలించేది. బయటపడతూ నాభిజాలమీద తొండ వించేది. చివరకు చిట్టి చెప్పి చెప్పి మాయా ద్వారా సాధించానని తల్లి దగ్గరకు తెలిపేయేది. మళ్ళీ చాచి చెయ్యటానికి వస్తూ ఉండేది.

పద్మికాయో - పద్మికాయో రాళ్ళలో రాలకొట్టు కుని తిర్రావనకనే అల్లరిపిల్ల కావడంబట్టి దయింది చిట్టి అకాశమమ్మట అటూ యటూ ఎగురుకుంటూ వచ్చి వచ్చి కమ్మరి పానలను కనిపెట్టి పచ్చటాకుల సందున క్రిందోపండుకాయలతో పొట్టనింపుకునే చిలక పడుచుంది లలిత. వీరద్దరికీ నీడయిచ్చి నిలుచుంది గున్న చూమిడి. తన ఫలాలు ఇద్దరికీ అందించుకుంటూ! - నాయనా! ఇ మామిడిన్నా నలునా ఎండిపోగూడదు! కాఫలు లేకపోనగా! ఇదిగో యిక ఘనీనీపోయింది. నాక మునిగిపోయిందని కన్నీరు కార్చాడు.

మూర్తి పిచ్చాడమ్మా అన్నికొబలు మనశంతువుకై... అన్నాడు. "కొన! నాయనా! అటుంటి కోశేవచ్చింది తన మామరూరాలకు భంగం రానిచ్చింది కాదు. నా మామరూరాల పోనిచ్చింది కాదు. ఎన్నో యాత్రలకు నాకంట నడిచింది. ఎంతో ఆమెను ప్రయాసపెట్టి ఆమె ఉక్కురు పోసుకున్నా. అదైవా నాకతగ్గలా. ఒక యాత్రలో మధ్యాహ్నపు భోజంలో నీకభిక్ష అగాలినీ కన్నీ, నాకు మెత్తటి పక్కచూపి కచ్చటి నెగకపెట్టి నా సంగోమన్ని చూచుకుని తాను అనందించుకుంది. చిట్టి ఆ నెగకపెట్టి ఎండిపోయిందేమో, బండలాగే పడుకుంది. అదివిలో కాస్తున్న తెన్నెల్లో ఏదోనే చూట్టాడుతూ ఉంది లలితమ్మ. నాయనా! నాచూపులు చదువుకుని చేతలు చేసుకుంది - తనకు జారిపోయిన వీరయతాన్ని ఆ విధంగా పూర్తిచేసుకుంది. నాకు దూరమైన మధురవీరయతాని పిలిచి పెట్టింది. నాయనా! ఆ తల్లి ఏదీ! తాను నిలవుతో లేకపోయింది. అబ్బా! నాకు నిలవలేకపోయింది. ఆ ఎనిమిది సంవత్సరాలే ఎని మిది కొబలుగా చూట్టింది. ఏమని చెప్పనూ! ఎంతని చెప్పనూ.

XIII

అది కొగ్గనూసం. మామూలు రమ్మని ఉత్తరం క్రాశాడు. తెచ్చిన పనికాదా అయిపోయింది. తిరిగి

గంజారాకుడమా! ఎట్లా రాగలనూ? మొదటినుంచి దురదృష్టవల్లకుకేనాయనీ, ఏదో మధ్యలో నాచీవిత కలకంలో కెందు అమృతవీడువులు రాలినా.

మా చిట్టి - అత్తా నన్నే సాధించటం మొదలు పెట్టారు. గంజారలో పడ్డు, ఇంకెక్కడన్నా ఉండ నుంటారు. మా మామ అట్లాగే అంటాడు. "అక్కడ యిల్లకట్టుకునే ప్రయత్నంలో ఉన్నాను గనుక అక్కడే ఉండాలి" అంటూ నేను. "నువ్వు తెల్లపడ్డు - నేను రానూరాను" అంటుంది చిట్టి. నా మృదుస్వభావాన్ని చిదిపి నేల పాలు చేస్తుంది. లలిత దీనిని సుఖ్య సౌఖ్యాల కల్పి లేరపెడుతుంది.

నేను బయట చేరవలసిందే, మా కొట్టులెక్కలు తనవీటి మృత్యువులాగా ఒక గవర్న మెంటు ఉద్యోగిగవచ్చి కూర్చున్నాడు. కోజులు గడిచినై. నాకోవో భయం కలిగింది. కారణం కనుపించదు. ఎవరో అకాకాన విమానంలో ఎగిరిపోతూ ఏడుస్తున్నట్లా, లలితాంబ పెద్ద నడి బిడున నిలబడి నన్ను పిలుస్తూ "నన్ను చాటించు విశ్వంగారూ" అంటూ బలిమాలకు న్నట్లా స్వస్థ మెచ్చింది. "నాయనా! తాను స్వప్న ములో దర్శనమిచ్చి నన్ను రక్షించమందిగాని నేనేం చేయగలిగానూ? చెయ్యన్నా అందించగలిగానూ? కలలో ఇంత గందరగోళం పడ్డా, లేచి ఉరుకున్నా. అకోజా అప్పమి. క్రిందటికోజా నా తల్లి లలిత, మెట్లు మీదపడి నెత్తురు కట్టుకొన్నదట. స్వప్నమాయనది. ఏదో వైద్యం చేశారుట. రాత్రి తెలిచి వచ్చిందట -

"అబ్బా నాయనా! ఇక చెప్పలేనోయ్? అంటూ దుఃఖాన్ని అత్తూ లలిత తన ఆత్మన పిలిచి నెమ్మదిగా "అత్తా! విశ్వంగారిని పిలిపించరావు, చూడాలని ఉంది. నేను బ్రతుకునం" న్నిట. ఆ ముటలతో "మన లాపెన మరచింపు ఉండండి. ఇంతలో లలితకు మగత వచ్చింది. మళ్ళీ నెత్తురు పోనానం బయటికి వచ్చింది. పెద్దదాళ్ళును తీసుకువచ్చారు. "అంతా క్షణాలో ఉంది, ఎవరైనా తమ నెత్తురు ఆవిష్కరిస్తే బ్రతుకుతుం దన్నారట. మా లలితకు మళ్ళీ స్వప్నమవచ్చి "అత్తా! ఆయన వచ్చారా?" అని కళ్ళువిప్పి నెమ్మదిగా అడిగిందిట. నాయనా! అప్పుడు నేనుండగూడదు! నా నెత్తు రేమిటి- పాగొన్నాన్ని బ్రతికించుకొనూ, అంటూ పెద్దమనుషుల మింగేకాడు. ముఖం పాలిపో యింది. కొంతసేపు చేతనకర్థం లేకుండా పోయింది. మూర్తి చూచాచిదితో కుండలో నీర్లు ముఖాన జల్లారు.

విశ్వం సౌఖ్యం కల్గు తేచాడు. ఏదీ లభితో అన్నాడు. మూర్తి నివ్వరపోయాడు. ఇప్పుడు నచ్చి ఓదార్చిందిగా! అన్నాడు. “నాయనా! ఒక పికాచంగానైనా ఆయి నన్ను కలిపించి నన్ను తనలోకి తీసుకోవడమే. ఎందుకు చంపుతుంది, కంటిమీద క్షుణ్ణ నైనా వాంతుంటా క్షయ్యకన్నులతో చూచిన తల్లి.”

అమె మరణవార్త విని నే నెట్లా బ్రతికానో! నన్ను ఓదార్చినా రెవరున్నారో! నా చిట్టి నచ్చి నన్ను ఓదార్చుకూడమా. రాదు. దాని పగవేటో! నా గత పగిలిపోవడమే! దాని గట్టితనమేమో! ఆయిపోయింది. ఇంకేం చెప్పకోనూ. ఆ రోజులోకా కల్పా, ముసలన్ను అత్యుపయోగం. నా కిప్పుడు ప్రక్కలో పడుకొని నుట్టిపోయానాడు. నాకు మెకంగా నచ్చింది. ఆ తేరలో లలితన్ను స్పష్టంగా కనపించి నచ్చుతూ నుంచుంది నాకు నచ్చు తేలిసింది. “నీవు సంతోషంగా ఉంటే నే నెందుకు దుఃఖించాలని అందింది.” ఆ సాయంత్రం ఆ స్మృతినాలోకి కల్పి ఆ చిట్టిని చూచుకున్నా. నచ్చి లలిత నుట్టింది. ఇంకే బూచి తీసుకన్నా. “ఏం చెయ్యగలను? మా చిట్టి రాలా. భారం ఎట్లా తగ్గుతుంది. దేశాలకంటే తీరాలకన్నుటి తిరుగుతున్నా! నాయనా! క్షుణ్ణ ఆ పనికొందినం. కిందటి సంవత్సరం ఈరోజునే ఈ భుడియల్లోనే లలిత కల్పిపోయింది” అంటూ మూర్తి భుజమీద వాల్చాడు.....మూర్తి స్తంభించి కూర్చున్నాడు. విశ్వేశం సుఖీ లేచాడు. “నాయనా! నీవు పొద్దుపోయింది. నాకు సీతగా ఉంది. ఇంతకు ముందు గాధ ఈ చెట్లతో చెప్పకుంటున్నా. ఇంతలో నా కంటిని నచ్చు కచ్చాపు. ఇక కెప్పు. నేనూ కెదురున్నా”ని లేచాడు. ముఖం గాండ్రించి ఉంది, మూర్తి “ఎక్కడికి! ఆని అడిగాడు — “ఎక్కడికి! ఇంకా యిక్కడ ఉండలేను. ఎం రో దేశం వికాలంగా ఉంది” అంటూ - అమ్మా! “అమ్మా!” అంటూ లేచాడు.

మూర్తి “అమ్మా! భార్య కిల్లలను ఏంచాస్తావు” అన్నాడు. “నాయనా! నేను ఇంతవరకూ భరించాలా. అనువారం నన్ను క్రియస్తాగా! నా ఆశ్రయం పోయింది. నీవుసంసారం నచ్చు. పెద్దత అక్కడమే శరణ్యం. నా తల్లి పోయానాదా నాకు పనుసానం చూపింది. అదేం వ్యక్తి? దివ్యకటి. ఇక నాకు శత్రు ఇప్పించు. నా భారం తగ్గించిన నిన్ను భాగ్యదేవతగా తలచున్నా. ఈ బ్రతుకు కథ నీ కల్పదన్ను చెప్పకోవచ్చుకూడా” అంటూ లేచి నమస్కారం చేసి పొదల్లో దూరి పోయాడు.

ఈ కథ అంతా విన్నతనవార నాకీలా అందింది. పరిశుంఛకంలో పరిశీలించాదా తన తల్లిని అమెరంగా చేస్తుంది. తనకు తల్లికల్ప ల్లభిపనుసిన ఆనా సాంసారం అభివేషిపోతే ఆ మాతృత్వాన్ని ఎవరికల్ల నన్నా అనుభవించాలని శంపనాడుతారు. చివరకు తన భార్య అయినా తనకు పాలించి పోషించకలే నని కోరుతారు. శ్రీ సహజంగానే మాతృత్వం మున్నది. అమె ఎవరూ కోరుకుందానే భర్తకు కావలసిన సాంసారం ఇస్తుంది - చేస్తుంది. ఆ సాంసారం అతడు కోరుకున్నట్లే అమె చివరించుకుంటుంది. మాతృభర్తృమను భార్యయందు వాంఛించి ఫలము పొందనివారు మన కథానాయకుని కలిగే కేదేకుల సాయపాతారు.

మాతృభర్తృమనా మిథమిరిందంటే ముఖసంసారం మందిలో కలుపుతుంది. చిట్టెమృతల్లి చేస్తూ అటు కంటింది. అదేకాకపోతే అతడు వరే సంసారం పెట్టు కుంటానంటే అమె అనుమతించేది. అమె సంసారం కూడా ముఖంగా జరిగిపోయేది. పరం ఒక్కో పెరిగిన మగవారు కూడా అత్యధికానం కోరుపోతాడు సంకలి ఈ కథలో స్పష్టంగా తెలుస్తోంది. దుఃఖిల్లలను కానీ అదుల్లలను కానీ మిథమాలిన అదువుచేత కల్పితంకులియ వారియొక్క భవిష్యత్తును పొదులేస్తున్నామనే సంకలి గమనించేవరకూ ఈ సాంఘంలో బాధలు తప్ప వనుకుంటూ మూర్తి యింటికి చేరాడు.

ప్రకృతిపత్రికా ప్రశంస - ఆశీర్వాదము - సందేశములు

రావుల గోపాలకృష్ణయ్య.

ప్రకృతి వైద్యశాలవాడు.

నాకు ఇప్పుడు డబ్బదిఅరవవడి నడుచుచున్నది. నేను సుమారు ఏబదివత్సరములనుంచి, అనగా 26 వ వంత్సరం వయస్సునాకు విసప్పటినుంచి, ప్రకృతివైద్యవలంబుడనై నాకు ఉన్న కఠినమలబంధమును అప్పటికి అమలులోనున్న కూనీమరూర్షిగారి అభివవనైద్యశాస్త్రమును అనుసరించి నా వ్యాధిని నయము చేసుకుని యీ జిల్లాలో నున్నూ, మరియితర జిల్లాలలోనున్నూ సహలిచ్చి వైద్యమును ప్రజలకు నచ్చునట్లు బోధమూలంగాను జేసి, అనేకరోగములు కుదిర్చియుంటిని. 1910 సం॥ వరకు అనేకరోగములు కుదిర్చినప్పటికి తరువాత బహిర్గతమైనపుడు మాత్రము ధైర్యములేని కొందరు మరయొక వైద్యమునకు వెళ్ళి, కష్టనష్టములు, పొందుచూ వచ్చిరి. అందువలన, ప్రకృతి వైద్యముతోబాటు, ఫ్లష్మిగుడి కోలన్, న్యూ హైజిన్ ప్రకారం తొట్టివైద్యమునకు తోడుగా 1910 సం॥ లగాయతు జతచేసినాను. 1910 సం॥ లగాయతు 1918 సం॥ వరకు చింతపల్లి దొరసానివారి సహాయముతో గుంటూరులో ప్రకృతి ఆసుపత్రి ఒకటి స్థాపించి, మనోజమెంటు చేసియుంటిని. మొదల 2 సం॥ వరకు కీ॥ శే॥ బాలాప్రగడ సుందరగోపాలరావుగారు నాతోబాటుంటుగా పనిచేసి తర్వాత రాజమండ్రి వెళ్ళిపోయిరి. అభినవ వైద్యశాస్త్ర ప్రకారంగానున్నూ, డాక్టరు, కె. యల్. కర్క (బ్రదుకోట)గారి పుస్తక

ముల సహాయంతోనున్నూ, డాక్టరు, కెల్లాగ్ యం. డి, డాక్టర్ మ్యాక్ ఫేడన్ గార్ల గ్రంథ సహాయములతో అనేకరోగములు కుదిర్చి 1918 సం॥ ఆఖరున ఉద్యోగరీత్యా వంగవోలుకు శోధనాజరుగా వెళ్ళియుంటిని. గుంటూరులో ప్రకృతిహాస్పిటల్ మేనేజమెంటు చేసే కాలములోనే కీ॥ శే॥ నారిశెట్టి హనుమయ్య నాయుడుగారు, 1, 2 మాసములు, నావద్ద చికిత్సపొందినారు. నేను మొదట నుంచి వర్కారుఉద్యోగములో నుండుటవల్ల డబ్బువుచుక్కోకుండా నేను సంపాదించిన డబ్బులోనే చాలాభాగం ఖర్చుచేసి వంగవోలు, తెనాలి, బాపట్ల, వేమూరు, ఇంకా మరితర గ్రామములలోను జాడ్యములు, బాగుచేసినప్పటికి, నయమైన ఆరోగ్యవృత్తాంతములు మా వై ఆఫీసర్ల భయంతో తెలుపలేకపోతిని.

1919 లో ప్రకృతిపేషరు స్థాపించబడి అప్పటి నుంచి యిప్పటివరకు ఆ పేషరు తెప్పిస్తునే యున్నాను. ప్రకృతిపేషరువలన అనేకమంది ప్రకృతివైద్యులయొక్క నాదోపవాదముల వల్ల తేలిన పర్యవసానములు అనేకవ్యాధులు గల్గిన రోగులయొక్క ఆరోగ్యవృత్తాంతములు ప్రకృతివైద్యము దేశములో వ్యాప్తి, యింకా అనేకవిషయములు తెలియును గనుక, వైద్యులకేమి, రోగగ్రస్తులకేమి సామాన్యజనులకేమి, మిగుల సుపయోగకారియగు పత్రికగనుక ఈ పత్రిక ఎల్లప్పుడు సాగు

నట్లు, తగునహాయం వచ్చునట్లు, ప్రజలకుమనస్సులలో భగవంతుడు తగు అభిప్రాయమును కల్పించుగాక. ఈ ప్రకృతి పత్రికను, చిగ్గెయ్యిగా నుండునట్లు భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను. ప్రకృతిపత్రిక నిర్వహణముగా జరుపుచున్న అనేక కష్టములకు ఓర్చి డాక్టరు. పుచ్చా వెంకట్రామయ్య. యన్.డి. డి.యంగారికి ఆయురారోగ్యైశ్వర్యార్థివృద్ధిపై, (మొదట స్థాపించిన కీ॥ శే॥ నారీశైలి హనుమయ్యనాయుడగారి ఆత్మకు శాంతిని) భగవంతుడు, చేకూర్చుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాను.

నేను 1929 లగాయతు, పింఛన్ తీసుకుని, 14 సంవత్సరములనుండి వేమూరులో నివసించుచూ వైద్యము నడుపుచున్నాను. ప్రకృతి పత్రికకు ఆరోగ్యవృత్తాంతములు తెలుపవలసినవి చాలా యున్నవి. గాని మీరు చెప్పిన ఫారంప్రకారం రోగుల గర్భియనుల దస్యంతో నుండనందున ప్రస్తుతం పంప

లేదు. నేను తరుణవ్యాధులలో, నేమి కాలిక న్యాధులలో నేమి రోగులవద్దనుంచి చికిత్సజరిపే వాళ్ళల్లో ఒకడినిగా నుండట వల్ల నన్నూ, రోగులకు వైద్యులచేసుకునే విధానం చెప్పినమాత్రమున వారు సరిగా ఆచరించరని (వ్యక్తమున్నానములు వగైరా) నా అనుభవజ్ఞానములో తేలి నందున ప్రశ్నకు ప్రకృతి ఆసుపత్రి యుండి అందులోనే నా చికిత్స పొందవలెను, లేదా రోగి ఆరోగ్యము పొందేవరకు ప్రకృతి వైద్యుడు వద్దనుండి చికిత్స నడిపించవలెను. గాని సలహామీద చేసినంతమాత్రమున అనేక కేసులలో సరివస ఫలితములు రాలేకు. ప్రకృతి ఆసుపత్రిలను ప్రకృతిపత్రికను వృద్ధిపొందునట్లుగా భగవంతుని ప్రార్థించుచూ యంత్రులతో వివేచించుచున్నాను.

N. B:—ఆచ్చగ, నవ్వెగు ది రోలన్ నిష్టం ఒకదానికో కూడా చివరదశలో నున్న అనేక బాధ్యములు నయముచేసియున్నాను.

బ్రహ్మ చర్యము

శ్రీ స్వామిశానంద సరస్వతి, ఇంగ్లీషుకు తెలుగు

బ్రహ్మచర్యవర్ణక - కీర్తనార్చన - అశామరణము - శేషివర్ణ-లోపములు - శిష్యాధ్యయం - పోషణ కర్తవ్యము - అఖండబ్రహ్మచారి - తీర్థరేఖియోగి - విద్యార్థుల ఆహారోగ్యము-స్వచ్ఛలవము - వివారణ - శ్రీల, గృహస్థుల బ్రహ్మచర్యము - మోహము - దుస్సంగత్యలము - మనస్సు - ప్యాగము - వీర్యము - తైర్యము - ఆహారనియమములు - ఆహారవ్యభిచము మూర్ఖులు - శిష్యావము - గురూవము - గురూవ నిరోధము - ఆత్మసంయమము - కథలు - చరిత్రలు - చిత్రపటసహితముగా యోగాసనములు, హృదయములు, గళాభి, అంభ్రప్రభ, గోల్కొండ, కృష్ణాపత్రిక మొదలగునవి దీని హృదయమును కొనియాడినవి. అనువాదం సులభతరము నున్నది. ప్రకృతివైద్య అంశకు తప్పక చదువలసిన గ్రంథము.

వెల రు 1—4—0, పోస్టేజీ 0—5—0. వి. వి. వద్దలి లేదు.

సంపాదకుడు, దిగవల్లి శేషగిరిరావు.

ప్రకృతివైద్య గ్రంథమందలి, తెలుగు.

ప్రకృతి రక్షితోత్పన్న సందర్భమున

నా సందేశము

ఓంగోలు మునిసుబ్బహ్మణ్యంగారు. వకీలు

ఓంగోలు

ప్రకృతి పత్రిక రక్షితోత్పన్న సందర్భమున నా సందేశమునుగాని ప్రశంసనగాని చెల్లుమరచి పత్రికాసంపాదకులు నన్ను గోరినందులకు నే నంతయు కృతజ్ఞుడను. శత్రుచిత్త యందును నూది చిత్తయందును ప్రమాణుబద్ధి గల పాశ్చాత్య దేశములలో ప్రకృతి వైద్యవిధాన మాదరణలో నుండియుండ వర్ధిల్లియున్న ప్రకృతిని ఆరాధన చేయుచుండు మనకు ఇందు విషయమై హెచ్చరిక గావలసిన పరిస్థితి యేర్పడినందులకు మనము చింతింపవలసి యున్నది. ఈ మధ్య అమెరికా దేశమందు ప్రకటించబడు Ghysical Culture అను మాసపత్రిక యందొక వ్యాసమున సర్వరోగములకు నుపవాసమే శరణ్యమనియు, Cancer రోగమునకు grape Cure పచ్చిదాగ్నిపండ్ల ఆహారము మాత్రమిచ్చి రోగనివారణము చేసితిమనియు ఒక్క గొప్ప డాక్టరుగారు వాసియుండిరి. దానిని జూచిన వెనుక వంగోలులో నా మిత్రులు శ్రీ డాక్టరు సుబ్బహ్మణ్యశాస్త్రిగారు రెండు మూడు సంవత్సరముల నుండియు తాను Piles మూలవ్యాధిలో బాధపడుచున్నాననియు, డాక్టర్లు మాత్రమందు Albumin యందుటయు, మాత్రమునకు Specific gravity తూన్యమై యుండుటయు జూచి Piles మూలవ్యాధి మానుట కష్టసాధ్యమని తెప్పియుండిరియు నాతో తెప్పిరి. నను డాక్టర్లతో మాట్లాడగా Specific gravity మాత్రమందు తూన్యమైనప్పుడు ఒకటి రెండు

మాసములపై న జీవిండుట దుర్లభమని వారు నాకు తెప్పిరి. ఇట్టి స్థితిలో నా రోగి దృఢ మనస్కుడై ప్రకృతివైద్య మధ్యసింది, అను దినము తొట్టిన్నా నముఖును ఎనిమూలును చేయుచు అన్నము వర్జించి నారింజపండ్ల రసమును, పచ్చిదాగ్ని పండ్లను దివి యొక్క నేల ఈ దీక్ష గడపినంతలో నాల్గవ వారము ననే మాత్రమునందలి Specific gravity క్రమక్రమముగ వృద్ధియగుటయు albumin తగుటయు డాక్టర్లు జూచి యాశ్చర్యపడిరి. 'రోగియొక్క ఆరోగ్యము దినదినవర్ధమానమై Piles మూలవ్యాధి నిశ్చేదముగ నశించి ఆ వ్యక్తి నేటికిని ప్రకృతి వైద్యము పదలక నియమితమయిన యాహారము దినము దినము నకు మూడు నాల్గు మైళ్లు నడక నడుచు చున్నాడు. దీక్షలోనుండు మానము, వారమున కొకమారు మదరాసునుండి వారు పచ్చిదాగ్నిపండ్లు దెప్పించుకొని ఆ మానముతో మాత్ర మాయన 100 రూపాయలకు పైన సర్వవిధ ఫలములకును ఖర్చు పెట్టియున్నాడు. పచ్చిదాగ్నిపండ్లు యెట్టి వ్యాధివై నను గుదుర్చ గలవని నాకు నమ్మకము.

కొన్ని వత్సరముల క్రిందట Ascites జలో దరవ్యాధి చిరకాలము నంటియుండి వంగోలు మిషన్ అనుపత్రికలో 24 గంటల వ్యవధి క్షటాక్షముబొంది మృత్యుదేవత నాహ్వానించి యుండిన యొకానొక రోగి 4 రోజులు తొట్టిన్నానముతో కొంత బాధ తగ్గి రెండు మాసముల దేవప్రసాదీక్షలో 200 రూపాయల వెచ్చించి అనానపండ్లు, పచ్చిదాగ్నిపండ్లు, దానిమృతపండ్లు, నానావిధములగు నారింజపండ్లు చక్కెర తేలి పక్షిరా పండ్లు తెప్పించుకొని తిని ఒకమాసములోపలనే దినమునకు అయిదారు మైళ్లు తిరిగి, హాయి న యారోగ్యమును

మరల దెచ్చికొని ఇంకను 60 సంవత్సరముల వయస్సులో దృఢాత్ముడై జీవించుచున్నాడు. ఈవ్యావకర్తయు సుమారు పది సంవత్సరములకు ముందు Ex Ray లో Dilation of the Costa వృద్ధిగ జన్యమైన దగ్గు ఆయా వయస్సుగు బాధలు పడి పాశాత్య వైద్య

విధానమునకు విశేషదృష్ట్యము పెచ్చించి ప్రకృతివైద్యము వల్ల 58 వ యేట ఇంకను నిర్భయముగ జీవయాత్ర జేయుచున్నాడు ప్రకృతి విధానము రోగులకు దెచ్చి వారల బాధల బాపుటయే ఈతని సమానధి యని యెంచియున్నాడు.

త్రువర్త వివాహ మహోత్స వాహ్యన కుభవతిక. శుభము

లో నమ స్సంతే జగదీశమహా జగత్ప్రసాదిస్థివాళిపాకమే.

శ్రీయమాయా శ్రీగుణాత్మధారిణి విరించిసారాయణం రాత్రి 11.

అయ్య.

స్వస్తి శ్రీ చాంద్రిమాన శుభానువాన సంకర ఫాల్గుణ శు కిం లు భానువారం 8-11-44 తేది

రాత్రి ఘ 3-2-25 (గం. 8-24 ని.) అన పునర్వసూ నక్షత్రమున

సాయనకులాలగ్న పుష్కరాంశ యందు

లెజవాడ కాపురములు, కొలిపాళ పుష్పయ్యగారి, ద్వితీయ పుత్రులు ప్రకృతి ఉద్యమసేవకులు అగు చి. ఆ ది నా రాయ జ శ ర్మ కు

లెజవాడ కృష్ణ అగ్రహార కాపురములెన కాళాని సాంలకపరాత్మగారి ప్రభవ పుత్రిక చి. సో. హేమ భానుక కన్యకా రత్నమును

ఇచ్చి లెజవాడ, పూర్ణానందంపేటలో మా మిత్రులగు లక్ష్మణ్ణి కొతా శుక్లాపరాత్మగారి భవనమందు పాణిగర్హణ మహోత్సవము జరుపుటకు దైవజ్ఞులచే మమహూర్తము నిశ్చయింపబడినది గాన ఏకత్వముహూర్తమునకు తాము కుటుంబ బంధుమిత్రీ పరివారసహితముగా దయచేసి వరూ శపల శాశ్వరదించి శేషయు సపర్యల గైకొని వహ్నివందింపజేయ ప్రార్థించుచున్నాము.

తె జ పా ద. } 20-2-44.

మంగళం మహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

ఇట్లు నిశ్చయము,

చెన్ను లొట్టి బానుమూర్తి.

ప్రకృతి భర్తాపరిషత్, పత్తణారాయణపురం.

డాక్టరు పుచ్చా శంకరాచార్యులు, అయ్యంగి శంకరమణియ్య, డాక్టరు వాడపల్లి మరహరిరావు, డాక్టరు శేరిరాజు కృష్ణారాజుగార్ల అధిపతీవరముతో.

ప్రకృతి ప్రశంస

రెవెన్యూ ప్రగడ మండేవరకర్కూరు

ప్రకృతి వైద్య సిద్ధాంతము నవీన వైద్య విధాన పరిశోధనలలో కెల్ల ఘనమైన దని నా నమ్మకము. 28 సంవత్సరముల నా అనుభవములో భగవత్కృపాక్షమునకు లోబడి ప్రకృతి వైద్యమును నేవించినవారిలో అపజయము అరుదు. కాని ఈ విధానమునకు జిల్లాల వారీగా వైద్యశాలలు, పరిశోధన కేంద్రాలు, ఇంకను శాస్త్రప్రదర్శనీలో పరిశోధనలు లేబరేటరీను జరుగవలసియున్నవి. అట్టిదానికి దేశీయులు సహాయపడుదురు గాక.

ప్రకృతి వైద్య విధాన వ్యాప్తియందు కూడ అంధభక్తి ముండదుగు వేయుట గర్హించదగిన విషయము. ప్రకృతి పత్రిక ఈ విధానమునకు జ్యోతిషాలె ప్రకాశించుచున్నదని చెప్పుట అతిశయోక్తి కాదు. ఈ రజతోత్సవమునకు పత్రిక యెంతయు తోయున్నది. ఇట్టి విజయానికి కారకులైన ప్రకృతి వైద్య శేఖరులగు మా మిత్రులు పుచ్చావేంకట్రామయ్య గారిని, నిరాడంబర నిర్మాణ కార్యదక్షులగు మిత్రులు శ్రీ వేంకటరమణయ్యగారిని అభినందించుచు, ప్రకృతి పత్రికను అధమముగా మమునకు 5 పేజీల చొప్పున నయినా తెప్పించి ఈ ఉద్యమానికి సహాయపడవలెనని దేశీయులను కోరుచున్నాను. పరమేశ్వరుడు వై మిత్రులకు ఈ ఉద్యమాన్ని ఇతోధికజయముతో కొనసాగించుటకు శక్తి సంపదలను ఇంకను ఇచ్చుగాక !

ప్రకృతి ఉద్యమము - నా సందేశము
కలిండి గంగరాజుగారు కేశవరం.

ఈ ప్రకృతి కార్యాలయములోను, ఈ చికిత్సావిధానములోను నాకు అయిదారు సంవత్సరములుగా పూర్తి పరిచయము కలదు. మా స్వగ్రామమున కేశవరంలో బ్రి. వే. కృష్ణారాజుగారిచే నడుపబడు ప్రకృతి చికిత్సాలయములో వారు చేయు చికిత్సలు, దాని ఫలితములు, నా స్వీకృతమును విడివిడిగా వర్ణించిన యెడల దీనియందు అనుభవము లేని వారికి ఆశ్చర్యము కొలువక మానదు. ఈ ప్రకారం 28 సంవత్సరములుగా నీ యుద్యమమును నీ కార్యనిర్వాహకులు చేయుచున్న కృషికి రావలసినంత తోడ్పాటు రాకపోవడానికి ఈ దేశం దౌర్భాగ్యం తప్ప వేరు కారణం లేదు. ఈ కార్యనిర్వాహకులు చేసిన అమోఘమైన యీ కృషి మూలముగానే యీ మాతృమైన యీ ఉద్యమము తల యెత్తి నందులకు వారి కృషికి ఎంతయు అభినందించుచున్నాను. ఈ ఉద్యమాభివృద్ధికి పూర్తి తోడ్పాటుయిచ్చి రక్షించవలసినదిగా భగవంతుని నిత్యము ధ్యానము చేయుచూ యీ నా సందేశమును అందజేసికొన్నాను.

సుఖ సంసారము

పుస్తకము తయారైనది. ప. వెల క్యాలిఫోర్నైండు రు 4-0-0 అట్టజైండు 3-0-0. ఇదిపరకే సామ్మి యిచ్చినవారికి క్యాలిఫోర్నైండు రు 3-0-0కును అట్టజైండు రు. 2-8-0కును అందజేయుదుము. పోస్టేజి ఖర్చులకు రు 0-11-0 పడకొండు అణాలు వారే భరించవలయును.

ప్రకృతి వైద్యులకు చక్కటి అవకాశము

ప్రకృతి పత్రికా చందాదారులకు హెచ్చరిక

ప్రకృతి కార్యాలయములో లొంగడ మేనేజరుగా పనిచేయుచున్న లక్ష్మరాజు సుదర్శన రావుగారు, 1944 జనవరి నుండి పనిచేయుట లేదు. కాన అయిన పేరునకు ఎవ్వరును మని అర్జర్లు, రిజిస్టర్లు పంపకూడదు. మని అర్జర్లు రిజిస్టర్లు ఉత్తరములు అన్నియును ప్రకృతి కార్యాలయ బ్యాలెక్ ఠిక ప్రకృతి పత్రిక, జెజవాడ అని వ్రాసిన చాలును.

ఇట్లు,
కార్యదర్శి.

మా సంకల్పము

దైవానుగ్రహమువలన యిప్పటికి 26 వ సంపుటము అరంభించుచున్నాము. ఇంత వరకును యీ పత్రిక నిర్విఘ్నముగా సాగుటకు తోడ్పడిన పత్రికాపాఠకులకు, లేఖకులకు, తదితర అభిమానులకు మా హృదయపూర్వక ధన్యవాదముల సర్పించుచున్నాము. ఈ కాగితపు కరువు రోజులలో ప్రతి చందాదారు మాకు సహాయము చేయనియెడల పత్రికను తృప్తిగా నిర్వహించ జాలము. మీలో మీ బంధువులకును, స్నేహితులకును నీ పత్రికలోని అమూల్య వ్యాసములను చూపించి చందాదారులు ఎక్కువగా చేరునట్లు సాయపడినయెడల పత్రికను నిర్విఘ్నముగా జరుపజాలుదుము.

ప్రకృతి కార్యాలయ ట్రస్టు 1945 సం. సెప్టెంబరు నెల జమా ఖర్చులు.

జమ : వెనుకటి నెల నిలువ 98-11-4; ప్రకృతి పత్రిక 103-11-0; పుస్తకములు 88-11-0; యిండ్ల అడ్డలు 12-0-0; రంగు కాగితాలు 0-15-0; వెరశి 804-0-4.

ఖర్చులు : ప్రకృతి పోస్టేజీలు 12-6-0; పుస్తకముల పోస్టేజీలు 7-15-9; మిగిలేని యన్ 1-1-0; జనరల్ పోస్టేజీలు 2-5-6; యిండ్ల పన్నులు 6-15-1; నౌకర్లు 16-0-0; అప్పులు తీర్చింది 5-0-0; అప్పులు యిచ్చింది 2-8-0; భరణం 25-0-0; నిల్వ రొట్టెం 224-18-0; వెరశి 804-0-4.

అక్టోబరు నెల జమా ఖర్చులు.

జమ : వెనుకటి నెల నిలువ 224-12-0; ప్రకృతి పత్రిక 68-15-0; పుస్తకములు 5-8-0; ప్రింటింగు అడ్వాన్సు 336-0-0; బాకీలు 18-0-0; యిండ్ల అడ్డలు 26-0-0; అడ్వాన్సులు 3-8-0; వెరశి 687-12-0.

ఖర్చులు : ప్రకృతి పత్రిక 336-0-0; ప్రకృతి పోస్టేజీలు 18-0-9; చందా కట్టినది 7-2-0; మిగిలేనియన్ 3-0-3; పుస్తకములు 2-0-0; జనరల్ పోస్టేజీలు 2-15-6; యిండ్ల పన్నులు 15-7-10; నౌకర్లు 16-4-0; భరణం 5-0-0; బాకీలు 4-4-0; నిల్వ రొట్టెం 282-8-8; వెరశి 687-12-0.

యల్. సుదర్శనరావు,
మేనేజరు.

ప కృ తి

సచిత్ర సహజవెద్య మానవత్యకే

బె జ వా డ.

ఈ ప్రస్తుత వాగరిక ప్రపంచములో మానవుడు ప్రకృతి నియమములను అనుసరింపక తాత్కాలిక కావ్య సుఖముల కొరత వల్ల సైతం సౌఖ్యమును తెలిసికొనక వెను వెంటనే దుఃఖము ననుభవించుచున్నాడు. మానవుడు ఈ ప్రకారముగ అనుభవించుచున్న కారక, మానసిక వ్యాధిబాధలనుండి తప్పించుకొను సాధన లేవో, మందు - ఆపరేషను లేకుండా భూమిమీదనే స్వర్గమును అనుభవించుట ఎట్లా, ఈ పత్రిక వివరించును. మందులు, ఇంజక్షనులు అవసరము లేకుండా ఆతిమూత్రము, ఖర్య, రాచపుండు మొదలగు ఆసాధ్యవ్యాధులను కూడా గాలి, సూర్యకిరణములు, జలము, ఉపవాసము, ఫలహారము, ఆశీశయనము, బ్రహ్మచర్యము, మట్టి, వ్యాయామము, మర్దన మొదలగు వానివలన నిర్మూలించు సులభమగు విధానములను తెలుపును.

సంవత్సర చందా రు 3-0-0 లు మాత్రమే.

అందరూ వైద్యులు కావాలి

ఎందుకు? ఒకరు రోగులు - ఇంకొకరు వైద్యులు అవటం మానవజాతికే లోపం - అందరూ వైద్యులు కావాలి - రోగాలు పోవాలి - ప్రకృతిధర్మం వ్యాప్తికావాలి.

ఎట్లు? ప్రకృతి గృహవైద్యపాఠములు చదవండి

ఐదు వివిధ ప్రకృతి చికిత్సావిధానములను గురించి తెలుపు 24 పాఠములు కలవు. ప్రతిపాఠం చివర ప్రశ్నలు కలవు. ఒక పాఠం చదివి ప్రశ్నలకు జవాబు వ్రాస్తే ఆ జవాబులను దిద్ది పంపుదుము.

ఇంతకంటే మంచి సావకాశం దొరకదు

వెల రు 2-8 0.

ప్రకృతి కార్యాలయట్రస్టు, బెజవాడ.

ప్రకృతి చికిత్సాగ్రంథములు

సూర్యకిరణచికిత్సాగ్రంథములు

	రూ	రూ	రూ
సూర్యకిరణచికిత్సాగ్రంథములు	4 8 0	కూనేమహర్షి బోధ జలచికిత్స	0 2 0
సూర్యకిరణచికిత్సాగ్రంథములు	2 0 0	అహారశాస్త్రగ్రంథములు	0 1 0
సూర్యకిరణచికిత్సాగ్రంథములు	0 6 0	నిర్విచారభావిజీవనము, కొబ్బరినిగూర్చి	1 8 0
సూర్యకిరణచికిత్సాగ్రంథములు	0 6 0	అహారము 1. భాగము	0 12 0
సూర్యకిరణచికిత్సాగ్రంథములు	0 5 0	షిటా 2. భాగము	0 4 0
సూర్యకిరణచికిత్సాగ్రంథములు	0 6 0	పచ్చిపండివలని ప్రయోజనములు	0 12 0
సూర్యకిరణచికిత్సాగ్రంథములు		తెల్లని క్కరవలని విపత్తు	0 6 0
సూర్యకిరణచికిత్సాగ్రంథములు		లేనీరు విషతుల్యము	0 6 0
సూర్యకిరణచికిత్సాగ్రంథములు	3 0 0	జంతు చికిత్స	0 3 0
సూర్యకిరణచికిత్సాగ్రంథములు	0 12 0	సమరసాహారము, విరుద్ధాహారము శ్రమం	0 2 0
సూర్యకిరణచికిత్సాగ్రంథములు	0 12 0	అహారసమ్మేళనపు గోళ	0 2 0
సూర్యకిరణచికిత్సాగ్రంథములు	0 6 0	అల్యూమినియం పాత్రలు	0 2 0
సూర్యకిరణచికిత్సాగ్రంథములు	0 4 0	భోజన విధానము	0 2 0
సూర్యకిరణచికిత్సాగ్రంథములు	0 6 0	సజీవాహారము	0 1 0
సూర్యకిరణచికిత్సాగ్రంథములు	0 6 0	అహారసంస్కరణము	0 4 0

చిరునామా: ప్రకృతి కార్యాలయ ట్రస్టు, బెజవాడ.

ప్రకృతి

న చిత్రి సహజ సృష్ట్య మా స సత్రి క.

ఈ ప్రస్తుత నాగరిక ప్రపంచములో మానవుడు ప్రకృతి నియమములను అనుసరించి తాత్కాలిక కావ్య సుఖముల కానపడి వెనుకటి నేనుగలనే గుఱులు నమ్మబడుచున్నాడు. మానవజాతి ఈ ప్రకారముగ అనుభవించుచున్న చారిత్రక, వాణిజ్య న్యాయపాలనాడి నమ్మబడుచున్న పాపక లేవో ఈ పత్రిక వివరించును.

మందులు, ఇంజనీరులు అవసరము చేసిన దానినిమాత్రమే, యీన, సృష్ట, నియమములు మనకు అసాధ్య వ్యాధులనుకూడ గాలి, మార్మికిని కలుపును. ఇటు, ఈ ప్రపంచము, భూమి, జలము, శయనము, బ్రహ్మచర్యము, మట్టి, వాయుమానము. మొదలగు వానిలను నిర్మిస్తే మన మెంతమగ విధానములను తెలుపును. సరిగ్గ చందా రు 3-0-0లు మాత్రమే.

750 పుటలు. **సునిశిత వైద్యము** 100 పుటలు
పటములు

డాక్టరు యి. జి. బ్యాబ్జి, M.D., J.L.D., గారిచే ఆంగ్లాభాషలో వ్రాయబడిన
ఈ ప్రకృతి సృష్ట్య నిర్మాణము నిజము

డా. పుచ్చా సరికట్టామయ్య, N.D., D.M. గారి భాషాంతరీకరణము,
సునిశితముగ మార్మికిని వివరిస్తే, మనకు యోగినియోగము, మందులు, మిశ్రముల
సరిగ్గ వివరముగా వివరించబడినవి. నిర్మిస్తే మనకు అసాధ్య వ్యాధులను నిర్మిస్తే మన
మనములు శక్తియుముగా వివరించబడినవి.

చందా రు 3-0-0లు 18 పుట 4-0-0.
పాత్రీక ప్రకృతి క్రియ. నిర్మిస్తే మనకు అసాధ్య వ్యాధులను నిర్మిస్తే మన

ఆరోగ్య తత్వము

డాక్టరు పుచ్చా సరికట్టామయ్య, N.D., D.M. గారిచే రచించబడినది
చందా రు 1-0-0.

ఆరోగ్యమునుగూర్చిన సమాచారము సమగ్రముగా రచించబడినది. నిర్మిస్తే మనకు అసాధ్య వ్యాధులను
ఇది సమగ్రముగ నిర్మిస్తే, మనకు యోగినియోగము, మందులు, మిశ్రముల సరిగ్గ వివరముగా
వరికను ప్రకృతి గాలి ఈ నిర్మిస్తే మనకు అసాధ్య వ్యాధులను నిర్మిస్తే మన

నిర్మిస్తే మనకు అసాధ్య వ్యాధులను నిర్మిస్తే మనకు అసాధ్య వ్యాధులను నిర్మిస్తే మనకు అసాధ్య వ్యాధులను
కొత్త కూపు. **తొటి వైద్యము** 70 పటములు
34 పటములు, 400 పుటలు.

ఈ సేక మానవ చిత్రియములు సరిగ్గ నిర్మిస్తే, మానవ భావము మార్మికిని కలుపును. ఇటు, ఈ ప్రపంచము, భూమి, జలము, శయనము, బ్రహ్మచర్యము, మట్టి, వాయుమానము. మొదలగు వానిలను నిర్మిస్తే మన మెంతమగ విధానములను తెలుపును. సరిగ్గ చందా రు 3-0-0లు మాత్రమే.

వివరములు:—మనోజును, ప్రకృతి కార్యాలయ నిర్మిస్తే, బహువాది.

